

Gildeskål
kommune

...Å eg veit meg eit land...

2025

Årsberetning

Foto: Eva Stokvik

Innhold

1. Innledning	3
2. Internkontroll og budsjettoppfølging	3
3. Regnskapsresultat 2025	4
4. Økonomisk utvikling/analyse	4
4.1 Netto driftsresultat	5
4.2 Resultatgrad	6
4.3 Brutto driftsresultat	7
4.4 Utviklingen i avdrag knyttet til lånegjeld	9
4.5 Utvikling fond	9
4.6 Finanstransaksjoner	11
4.7 Finansforvaltning	13
4.7.1 Kommunens lånegjeld	13
4.7.2 Renter og avdrag	14
4.7.3 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger	15
4.7.4 Plassering og avkastning av ledig likviditet	16
4.7.5 Likviditet	16
4.8 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB-modellen)	18
5 Budsjettvurderinger	20
5.1 Driftsregnskapet	20
5.1.1 Driftsinntekter	20
5.1.2 Driftsutgifter	21
5.1.3 Finanstransaksjoner	22
5.1.4 Disponering eller dekning av netto driftsresultat	23
5.2 Driftsresultat pr hovedansvarsområde	24
5.3 Investeringsregnskapet	27
6 Oppsummering av analysen	32
7. Likestilling	32
8. Personal og organisasjon	33
9. Sykefravær	33
10. Måloppnåelse	34
11. Internkontroll	43
12. Avviksrapportering	44
13. Statlige tilsyn	46
14. Etisk standard	47

1. Innledning

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger.

Årsberetningen avlegges i henhold til Kommunelovens § 14-7 og skal redegjøre for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Årsberetningen skal overleveres til revisjon senest 31. mars.

2. Internkontroll og budsjettoppfølging

Den øverste ledergruppen har i 2025 bestått av kommunedirektøren og kommunalsjefene for Plan og Samfunn, Helse og Omsorg, Familie, Oppvekst og Kultur og Fellestjenester.

Kommunalsjefene rapporterer annen hver måned til kommunedirektøren om den økonomiske utviklingen. Større avvik i forhold til budsjett forklares, og vurderinger av eventuelle interne løsninger, eller om det krever politisk behandling og forslag om budsjettreguleringer.

Kommunedirektøren legger frem tertialrapporter pr. 30.4. og 31.8. til politisk behandling. Her orienteres om den økonomiske utviklingen og eventuelt behov for budsjettendringer. I henhold til finansreglementet rapporteres det også på kapitalforvaltningen til kommunen, og gjeldsforvaltningen.

Gildeskål kommune har i perioden fra 2022 hatt fokus på den fremtidige økonomiske bærekraften. Målsetningene innenfor rammene definert i perioden fra 2022-2024 må sies kun og vært delvis oppnådd. I forhold til 2025, ble det ikke arbeidet særskilt med prosjektet videre, da det ble vedtatt å sette prosjektet på «vent» i 2024. Kommunedirektøren har revitalisert arbeidet gjennom prosjektet «Godt Nok», som er en del av det vedtatte budsjettet for 2026. Arbeidet har til intensjon å ha konkrete tiltak klare for budsjettutarbeidelsen for 2027.

Kommunedirektøren erkjenner at det er stor tverrpolitisk vilje til å opprettholde godt utviklede tjeneste tilbud og nivåer. Intensjonen er selvsagt å stimulere til en god utvikling for Gildeskål samfunnet. Dette har uttrykt seg i både politisk vilje og mot – til å satse å motvirke distriktskommune utfordringer. De driftsmessige konsekvensene av disse satsingene slår nå for fullt inn i budsjettet 2026.

Derfor ble det etter forslag fra kommunedirektør innarbeidet et punkt om å revitalisere arbeidet med å se på muligheter til å rasjonalisere den fremtidige driftsøkonomien. Intensjonen til kommunedirektør er å gjenoppta arbeidet, og utarbeide en tilstrekkelig analyse av ulike tiltak, som har til hensikt å understøtte de overordnede politiske intensjoner, likevel med forslag om endringer som vurderer samfunnsmessig risiko, og samtidig setter våre tjenester inn i et «Godt Nok» perspektiv økonomisk.

3. Regnskapsresultat 2025

Gildeskål kommunes driftsregnskap for 2025 er avlagt med et negativt netto driftsresultat på 9,1 mnok mens det var budsjettet med et negativt resultat var på 22,6 mnok. Oppnådd resultat er derfor 13,5 mnok bedre enn budsjettet.

Budsjettet bruk av disposisjonsfond var på 61,4 mnok mens regnskapet viser at det er brukt 56 mnok, altså mindre bruk av disposisjonsfond på 5,4 mnok.

Brutto driftsresultat er negativt med 33,6 mnok fordi driftsinntektene er lavere enn driftsutgiftene. Kommunens finansinntekter fratrukket finansutgiftene gir et underskudd på 4,5 mnok. Korrigert for avskrivninger på 29 mnok gir dette et negativt netto driftsresultat på 9,1 mnok. Etter bruk av tidligere års avsetninger og årets avsetninger (interne finanstransaksjoner), ender resultatet på kr. 0.

Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse.

Resultatene totalt sett for 2025 er akseptable, sett i lys av vedtatt og senere reviderte budsjett for kommunen. Kommunen har i 2025 et negativt netto driftsresultat. Dette har ikke kommunen hatt på lenge. Nå er det en del særlige forhold i 2025, bl. annet manglende inntekter fra salg av konsesjonskraft (grunnet ekstremt lave kraftpriser) som er med å forklare det ekstraordinære svake netto driftsresultatet. Det er ingen tvil om at kommunens avhengighet av å saldere en stadig økende drift med frie midler er utfordrende fremover. Slik Kommunedirektøren har skrevet i budsjettet for 2026, er det rimelig å anta at vi i løpet av 2028/29 vil være i en situasjon hvor vi anvender for store midler av frie oppsparte midler, sammenlignet med det vi får i tilførsel.

Disposisjonsfondet er i løpet av 2025 redusert med 21 mnok og har nå en saldo på 68,3 mnok. Ubundet investeringsfond er redusert med 6,8 mnok og har en saldo på 214,7 mnok.

4. Økonomisk utvikling/analyse

Årsregnskap for 2025 viser et negativt netto driftsresultat på 9,1 mnok. Kommunelovens krav (Kl. § 14-10) til driftsmessig balanse innebærer at budsjettet driftsresultat **minst** skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger. For å kontrollere om kommunen har oppnådd det budsjetterte driftsresultat, bør resultatet først korrigeres for bruk av egenkapital som etter forutsetningene skal dekke driftsutgifter samt korrigeres for avsetning til bundet driftsfond. I tillegg bør det korrigeres for inndekking av tidligere års underskudd.

Dette illustreres i en analyse av netto driftsresultat som vises nedenfor.

	Regnskap 2025	Reg. budsjett 2025	Avvik
Netto driftsresultat	-9 076 671	-22 556 789	-13 480 118
Overført til investeringsregnskapet	-11 268 007	-10 121 333	1 146 674
Avsatt til bundne fond	-4 846 542	-2 400 000	2 446 542
Bruk av bundne fond	4 135 276	3 518 032	-617 244
Avsatt til disposisjonsfond	-34 920 550	-29 833 667	5 086 883
Bruk av disposisjonsfond	55 976 494	61 393 757	5 417 263
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	9 076 671	22 556 789	13 480 118
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-

Tabell 1 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat

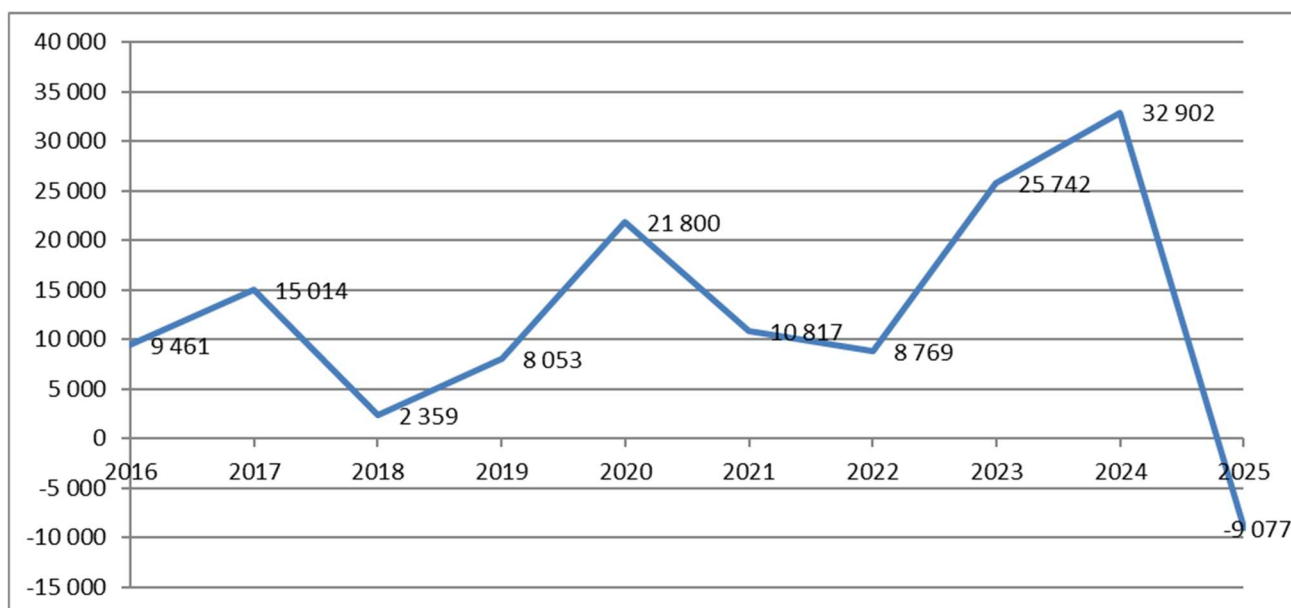
Tabellen over viser at det er et avvik mellom regnskapsført og budsjettet netto driftsresultat på 13,5 mnok før korrigering for bruk av egenkapital og avsetning til fond. Etter korrigering er regnskapsmessig mer/mindreforbruk kr 0.

4.1 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et mål for kommunens økonomiske handlefrihet, og viser resultatet av kommunens ordinære, løpende drift innenfor det finansielt orienterte regnskapssystemet. Det betyr at man har korrigert for virkningen av avskrivninger og erstattet det med avdrag på lån. I tillegg er netto renteutgifter trukket fra netto driftsresultat. Netto driftsresultat skal dekke nødvendige avsetninger til senere år og eventuell egenfinansiering av investeringer

Som oversikten under viser, har det vært svingninger i kommunens netto driftsresultat de siste 10 årene. Variasjonen i netto driftsresultat har tidligere i hovedsak blitt forklart med gevinst og/eller tap på finansielle instrumenter, men fra 2018 har det også vært variasjon i inntekter fra Havbruksfondet, noe vi forventer vil fortsette i årene fremover.

Netto driftsresultat er fra 2024 til 2025 redusert med 42 mnok, fra 32,9 mnok i 2024 til minus 9,1 mnok i 2025. Noe av forklaringen til den store reduksjonen er at det i 2025 ble utbetalt 15,9 mnok fra Havbruksfondet, mens det i 2024 var utbetaling på 46,5 mnok.

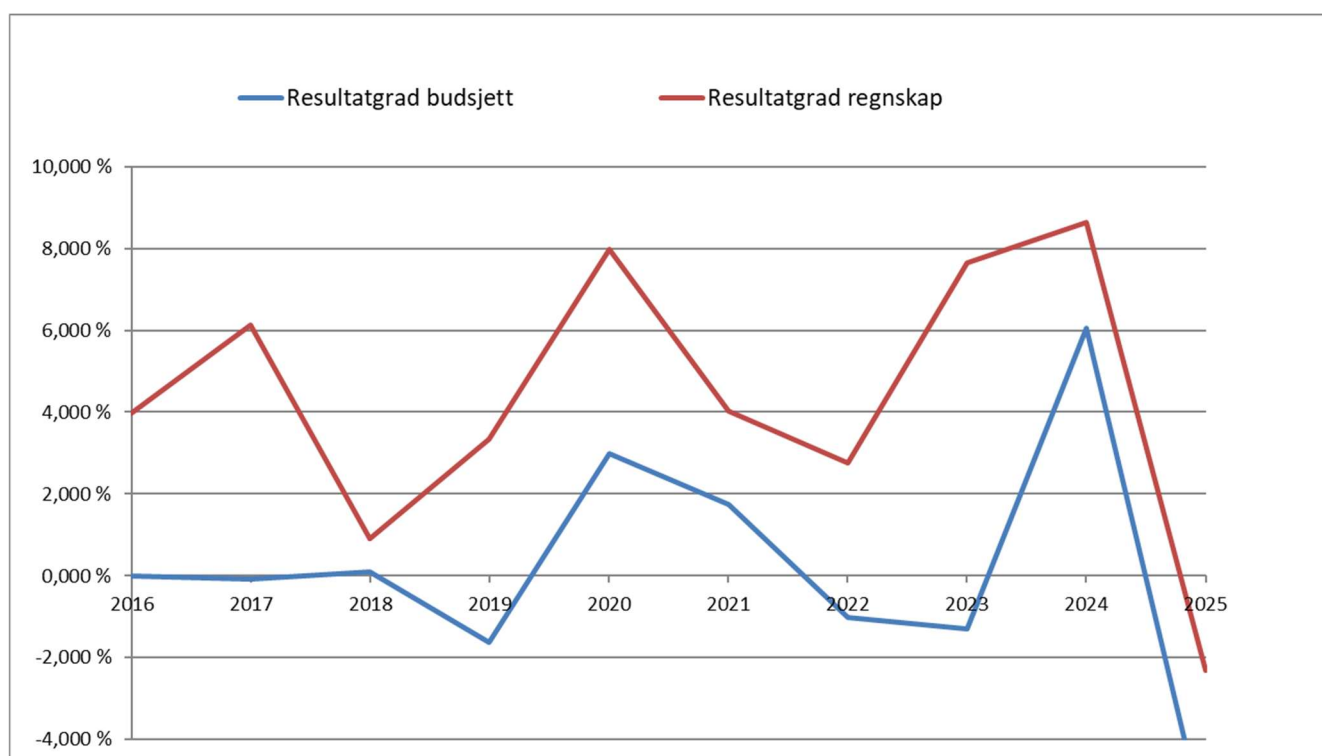

Figur 1 Netto driftsresultat

Regnskapsmessig netto driftsresultat er likevel 13,5 mnok bedre enn budsjettert netto driftsresultat. Det er i all hovedsak økt avkastning på Sjøfossen-fondet i tillegg til renteinntekter som forklarer avviket sammenlignet med budsjett, og i det videre vil vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap forklares på et mer detaljert nivå.

4.2 Resultatgrad

Resultatgrad er et annet nøkkeltall for å vurdere kommunens økonomi. Resultatgraden er netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Statsforvalterens råd er at kommunene bør bestrebe seg på å ha en resultatgrad over tid på 2 % eller mer. Gildeskål kommune har satt seg som mål å budsjettere med en resultatgrad på minimum 2 % for å ha en sunn økonomi. Ved å ha et positivt netto driftsresultat over tid vil kommunen være i stand til å etablere frie fondsmidler for å håndtere muligheter, uforutsatte hendelser og generelt svingninger i kommunes utgiftsnivå. Grafen under viser utviklingen i resultatgrad fra 2016 -2025.

Figur 2 Resultatgrad

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budsjett	0,005 %	-0,08 %	0,09 %	-1,62 %	2,990 %	1,74 %	-1,01 %	-1,29 %	6,04 %	-6,16 %
Regnskap	3,97 %	6,14 %	0,90 %	3,33 %	7,97 %	4,03 %	2,75 %	7,65 %	8,64 %	-2,32 %

Tabell 2 Utviklingen i resultatgrad fra 2016-2025 (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter)

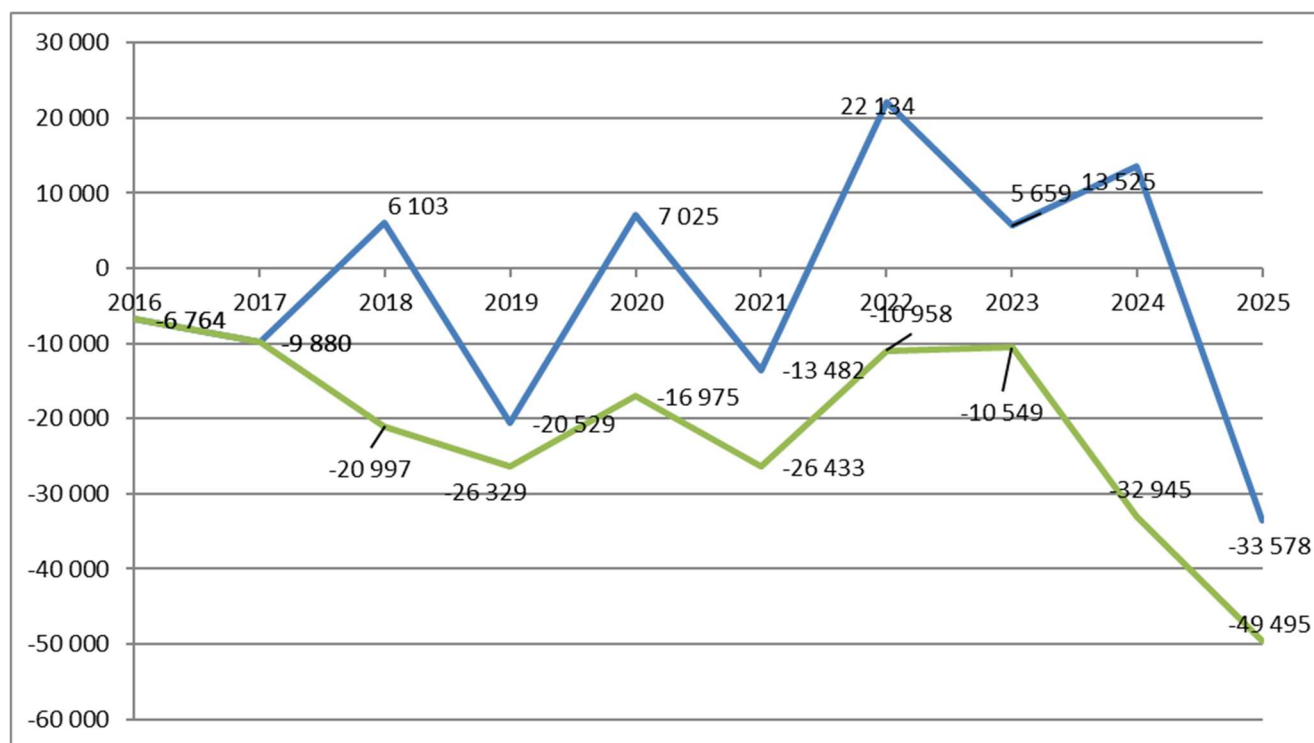
Som tabellene ovenfor viser har utviklingen i netto driftsresultat og kommunens handlefrihet variert endel fra år til år. Ser vi på de siste fem årene så skiller 2023 og 2024 seg ut med en resultatgrad på henholdsvis 7,65 % og 8,64%. Dette er meget gode resultater og langt over anbefalt nivå. For både 2023 og 2024 er det både avkastning på finansielle instrumenter og utbetaling fra havbruksfondet som ble langt høyere enn budsjettert og som påvirker resultatet positivt. For 2025 har vi lav

utbetaling fra Havbruksfondet og som påvirker resultatet negativt. Økt avkastning på finansielle instrumenter i tillegg til økte renteinntekter på bankinnskudd gjør at netto resultatgrad blir bedre enn budsjettet.

Analysen av netto driftsresultat og resultatgraden viser at kommunen har inntekter som varierer mye fra år til år og det gir store utslag på nøkkeltallene. Det er ingen tvil om at kommunen er svært avhengig av at finansmarkedet gir en solid avkastning hvert år og at inntekter fra havbruksfondet fortsetter å komme for ikke å tære på oppsparte midler.

4.3 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser resultatet av den ordinære driften inkludert avskrivninger på varige driftsmidler. Brutto driftsresultat gir et uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsbudsjettet, samt evnen til å avsette midler til senere bruk. Figuren under viser utviklingen i brutto driftsresultat fra 2016-2025. Den grønne linjen viser brutto driftsresultat uten inntekter fra havbruksfond, mens den blå linjen viser brutto driftsresultat inkludert inntektene fra havbruksfond. Det første året kommunen hadde inntekter fra havbruksfondet var i 2018.

Figur 3 Brutto driftsresultat med og uten inntekter fra Havbruksfondet fra 2016-2025

Utviklingen av brutto driftsresultat har over tid hatt en fallende tendens noe som indikerer at kommunen gradvis har svekket sin evne til å finansiere driften med driftsinntektene. I 2016 klarte ikke kommunen lenger å finansiere virksomhetenes driftsutgifter med driftsinntektene, og trenden fortsatte inntil vi fikk utbetalinger fra havbruksfondet i 2018. Som tabellen og figuren over viser har kommunen positive resultater de årene med høy utbetaling fra havbruksfondet; altså 2018, 2020, 2022, 2023 og 2024. Utbetalingene fra havbruksfondet har henholdsvis vært på 27, 24, 33 og 46 mnok disse årene. I 2019 var utbetalingen på 5,8 mnok, i 2021 var den på 12,9 i 2023 var den på 16, 2 mnok, mens den i 2025 var på 15,9 mnok. Ser en på utviklingen i brutto driftsresultat uten

havbruksfond, så viser alle årene fra og med 2016 negative resultater. Under vises en tabell korrigert for bruk av bundne fond og disposisjonsfond.

Tall i 1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Brutto driftsresultat	-6 764	-9 880	6 103	-20 529	7 025	-13 482	22 134	5 659	13 525	-33 578
Brutto driftsresultat uten havbruksfond	-6 764	-9 880	-20 997	-26 329	-16 975	-26 433	-10 958	-10 549	-32 945	-49 495

Tabell 3 Utviklingen i brutto driftsresultat fra 2016-2025

	Regnskap 2025	Regulert budsjett 2025	Regnskap 2024	Avvik mot regulert budsjett	Avvik mot regnskap 2024
Driftsinntekter		357 081 169	332 426 389	24 654 780	-23 622 109
Driftsutgifter eks avskrivninger	-	361 603 314	343 987 178	17 616 136	20 837 386
Avskrivninger	-	29 055 833	22 000 000	7 055 833	2 643 235
Brutto driftsresultat	=	-33 577 979	-33 560 789	-17 190	-47 102 731
Bruk av bundne fond	+	4 135 276	3 518 032	617 244	-656 402
Bruk av disposisjonsfond	+	55 976 495	61 393 757	-5 417 262	8 996 080
Korrigert brutto driftsresultat	=	26 533 792	31 351 000	-4 817 208	-38 763 053

Tabell 4 Brutto driftsresultat korrigert for bruk av bundne fond og disposisjonsfond.

Hensikten med oversikten er å illustrere om bruk av fond finansierer deler av driften, og særlig se om bruk av fond må økes sammenlignet med budsjett for å levere et resultat i balanse.

Tabellen ovenfor viser at kommunen har en reduksjon i korrigert brutto driftsresultat med cirka 38,8 mnok sammenlignet med 2024, og en reduksjon på 4,8 mnok sett opp mot regulert budsjett. Kommunen har mottatt 24,6 mnok mer i inntekter enn budsjettet, og har hatt utgifter på 17,6 mnok mer enn budsjettet. Dette gir et netto positivt avvik som også bidrar til at kommunen har brukt 5,4 mnok mindre av disposisjonsfondet enn budsjettet.

Ved utgangen av 2025 hadde kommunen et netto premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift på 37,8 mnok, dvs. pensjonspremie som er betalt, men som ikke er utgiftsført. I tabellen under vises hvordan premieavviket har virket inn på brutto driftsresultat i årene fra 2016 – 2025. Negative tall betyr positiv effekt på resultatet, mens positive tall påvirker negativt.

Nærmere redegjørelse finnes i note 2 om pensjon og note 18 om regnskapsprinsipper i årsregnskapet.

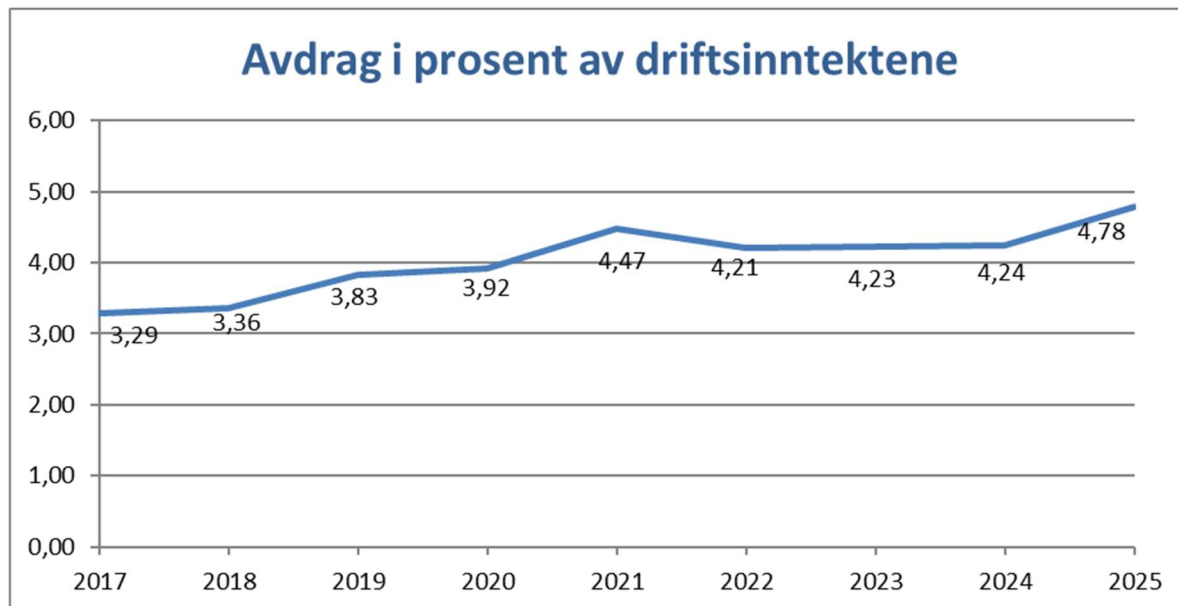
Tall i mnok

			2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Premieavvik og påvirkning av brutto driftsresultat	1,00	1,10	-1,70	-3,40	-0,60	-1,80	5,70	-23,10	-2,50	12,00

Tabell 5 Premieavvik 2016 - 2025

4.4 Utviklingen i avdrag knyttet til lånegjeld

Kommunen gjennomfører hvert år investeringer i varige driftsmidler av ulike størrelse, og mesteparten av investeringene finansieres med låneopptak. I takt med dette øker lånegjelden og da også avdragene. I 2025 betalte kommunen 17,1 mnok i avdrag og det utgjør 4,78 % av driftsinntektene. Oversikt over lån er beskrevet i kapittel 4.7.1.

Figur 4 Avdrag i prosent av driftsinntektene

Tall i 1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Avdrag i nok	7 522	8 053	8 787	9 272	10 702	11 996	13 423	14 218	16 124	17 073
Avdrag i %	3,15	3,29	3,36	3,83	3,92	4,47	4,21	4,23	4,24	4,78

Tabell 6 Betalte avdrag

Avdragene i investeringsregnskapet knyttet til Husbanklån er ikke tatt med i denne tabellen.

Kommunen har i 2025 betalt avdrag i tråd med de låneavtaler kommunen har. Kommunen har bokført 0,5 mnok mer i avdrag enn beregning etter reglene om minste avdrag ville gitt, jfr. Note 9 i årsregnskapet.

4.5 Utvikling fond

Fondene viser hvor mye oppsparte midler kommunen har, og er en del av kommunens egenkapital. Det skiller mellom to typer fond; ubundne og bundne fond.

Ubundne fond er frivillige fond som er bygget opp gjennom sparing av frie midler og som står til kommunestyrets disposisjon, som

- Disposisjonsfond: driftsmidler som er spart til bruk i senere år.
- Ubundne investeringsfond: avsetning skjer i investeringsregnskapet og midlene må derfor brukes i investeringsregnskapet.

Bundne fond er det knyttet forpliktelser til. Avsetningene er gjerne pliktige, og bruken er pliktig i den forstand at det ikke er fritt opp til kommunestyret å vedta bruk. Eksempler på bundne midler er øremerkede tilskudd, overskudd på selvkost-tjenestene og næringsfond.

I Reglement for finansforvaltning kapittel 6.2 punkt 2 står det at: «Gildeskål kommune har betydelig kapital i markedet, og budsjetterer med årlig avkastning. For å bygge opp fond og begrense risiko settes 2/3 deler av årlig avkastning på disposisjonsfondet og 1/3 del på ubundet investeringsfond».

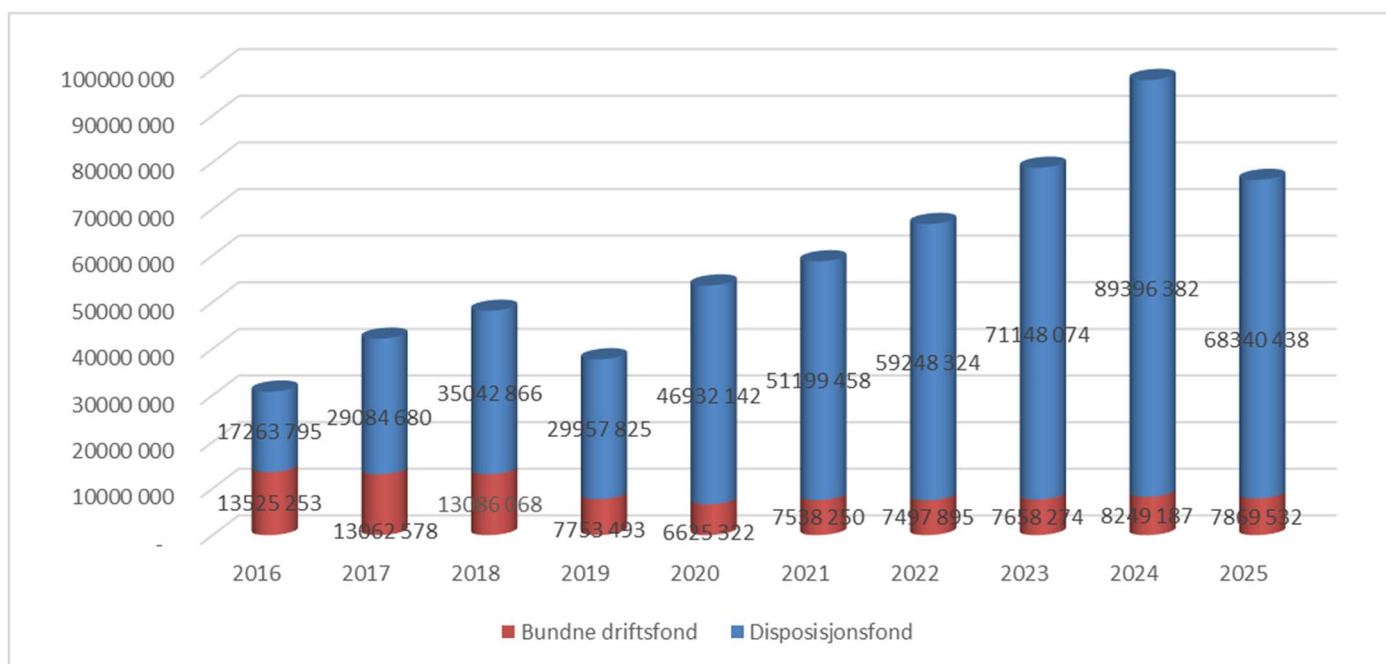
Det er i 2025 avsatt 34,9 mnok til disposisjonsfond. Avsetningen består av inntektene fra havbruksfondet på 15,9 mnok, 18,7 mnok tilsvarende 2/3 av avkastningen i tillegg til 0,3 mnok av gamle bundne driftsfond som ble omdisponert til disposisjonsfond i 1. tertial 2025.

Det er brukt 56 mnok av disposisjonsfondet til å finansiere ulike prosjekter og til å finansiere driften generelt, og dette er 5,4 mnok mindre enn budsjettet.

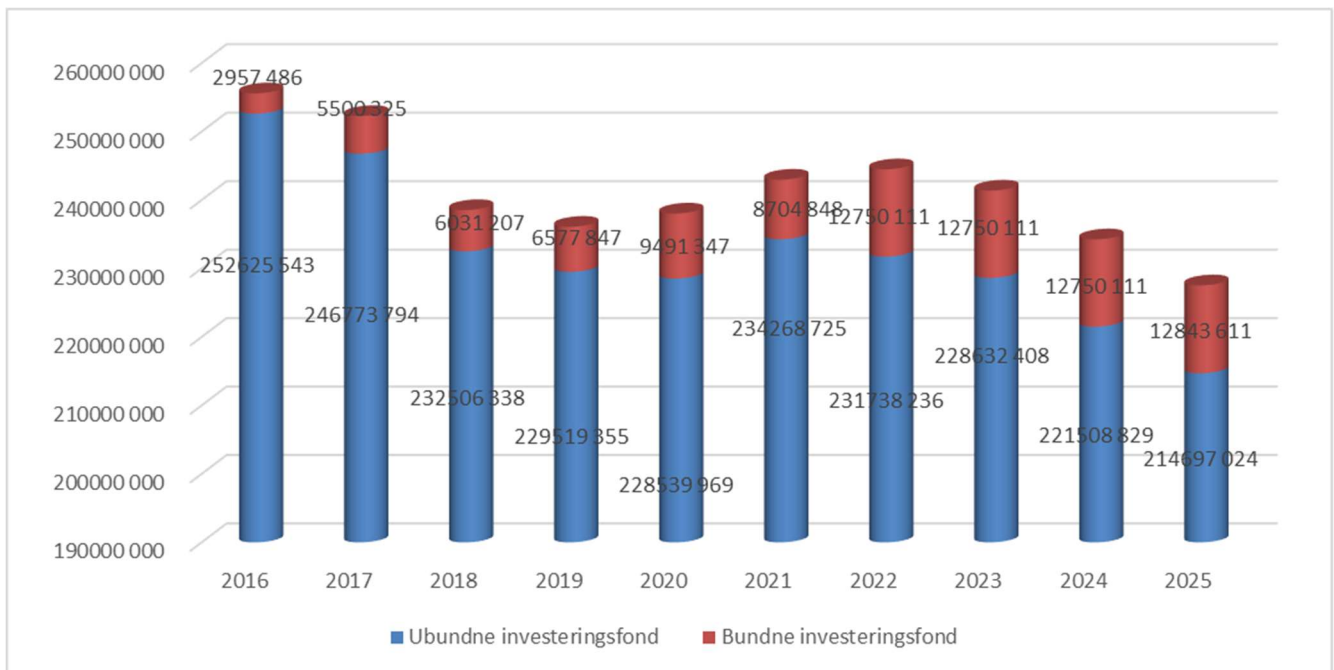
Tabellen under viser at disposisjonsfondet reduseres med 21,1 mnok fra 2024 til 2025 og at 68,3 mnok tilsvarer 19,13 % av driftsinntektene.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Disposisjonsfond i mnok	17,3	29,1	35	30	46,9	51,2	59,2	71,1	89,4	68,3
Inntekter i mnok	238	244	261	242	273	269	319	336	381	357
Disposisjonsfond i % av inntekt	7,24 %	11,90 %	13,40 %	12,40 %	17,20 %	19,00 %	18,57 %	21,16 %	23,46 %	19,13 %

Tabell 7 Disposisjonsfond i % av inntekt

Figur 5 Utviklingen i kommunes driftsfond 2016-2025

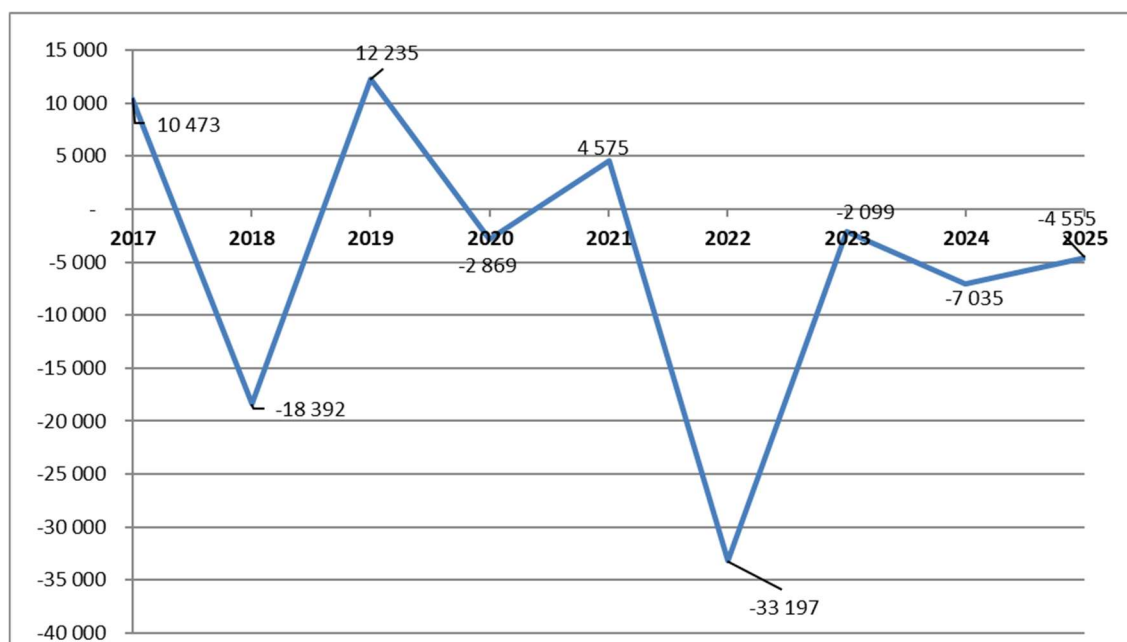
Figur 6 Utvikling i kommunes investeringsfond 2016-2025

Kommunens ubundne investeringsfond består i hovedsak av midlene kommunen fikk etter salget av Sjøfossen Energi i 2013. Kommunen har gjennomført mange investeringer siden den tid der det er brukt av dette fondet til finansiering, så fondet er derfor redusert med cirka 125 mnok fra 2013 til 2025. Det ble brukt 16,2 mnok til investeringer i 2025.

4.6 Finanstransaksjoner

Avdrag inngår i kommunens finanstransaksjoner sammen med rentebetalinger og finansinntekter. Her hadde kommunen en jevn negativ trend før salget av aksjene i Sjøfossen Energi i 2013. Etter den tid har det vært store svingninger. Dette tallet påvirkes sterkt av makroøkonomiske forhold og som igjen vises i kommunens renter (både renteutgifter og renteinntekter) og finansavkastningen.

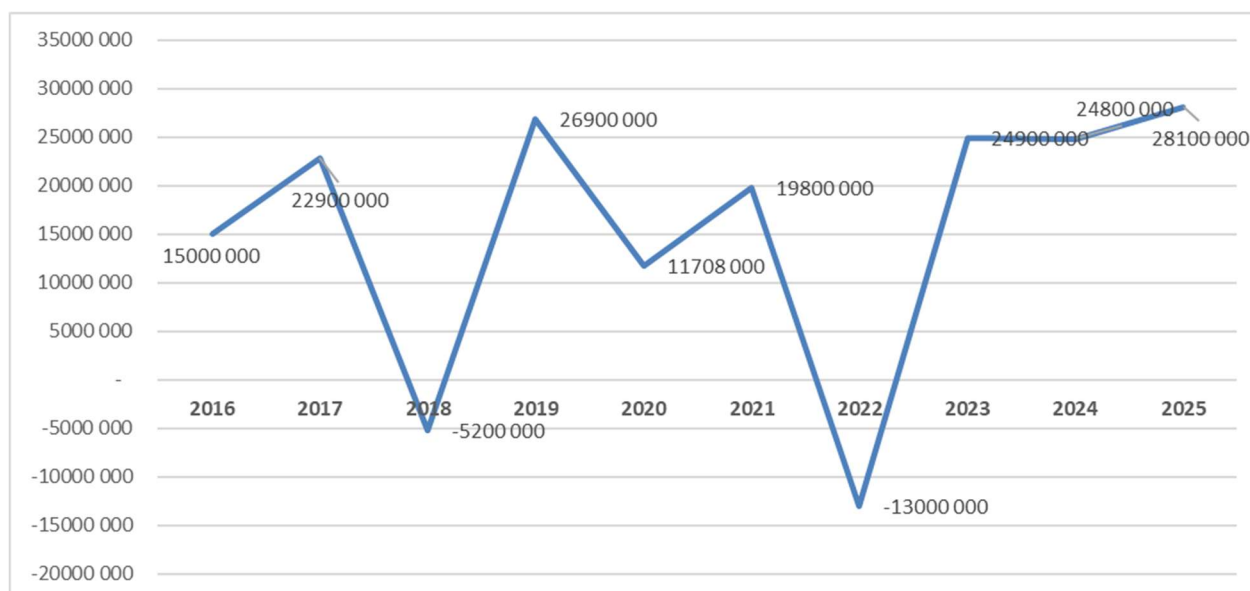
Tall i 1000 kr

Figur 7 Resultat finanstransaksjoner

Tall i 1000 kr	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto finans transaksjoner	-12 245	7 199	-6 034	2 545	10 473	-18 392	12 235	-2 869	4 575	-33 197	-2 099	-7 035	-4 555

Tabell 8 Netto finanstransaksjoner

Figur 8 Avkastning «Sjøfossen-fondet» fra 2016-2025

Som figurene over viser har det vært store svingninger mellom årene på avkastning av «Sjøfossen-fondet», og dermed også resultat for finanstransaksjoner. Første driftsåret med pengene fra Sjøfossen-salget plassert i markedet var i 2014, og dette året var det god avkastning på 19,7 mnok. I

årene etter 2014 og frem til og med 2025 viser regnskapet positive resultat på netto finanstransaksjoner for årene 2014, 2016, 2017 og 2021. De øvrige årene viser negativt resultat på finanstransaksjoner som følge av lav avkastning og/ eller tap disse årene. Dog har vi for de tre siste årene hatt bra avkastning, men her slår økte avdrag og renteutgifter inn og gir et negativt netto resultat. Når resultat av finanstransaksjoner er negativt betyr det at finansutgiftene er høyere enn finansinntektene. Sammenlignet med 2024 har avdragsutgiftene økt med 0,9 mnok og renteutgiftene med 1,1 mnok. For renteutgifter er det et negativt avvik sett opp mot regulert budsjett på 1,9 mnok.

4.7 Finansforvaltning

Kommunens finansforvaltning utøves i henhold til vedtatt «Økonomi og finansreglement» vedtatt av kommunestyret 20.01.2022 i sak 1/22 (21/1138).

4.7.1 Kommunens lånegjeld

I 2025 ble det tatt opp to nye lån; 10 mnok i Husbanken for videre utlån, Startlån. I tillegg ble det tatt opp lån på 28,9 mnok i KLP til finansiering av vedtatte investeringer. Oversikt over kommunens lånegjeld og renten pr 31.12.2025 vises nedenfor.

Låneinstitusjon	2024	2025	Rente 31.12	Gjenværende løpetid
Kommunalbanken	11 606 640	11 026 320	4,83 %	19 år
Kommunalbanken	14 200 000	14 200 000	4,89 %	10 år
Kommunalbanken	9 990 000	9 630 000	4,82 %	27 år
Kommunalbanken	20 563 800	19 945 360	4,90 %	33 år
Kommunalbanken	7 080 000	6 420 000	4,87 %	43 år
Kommunalbanken	18 741 120	18 319 960	4,75 %	43 år
Kommunalbanken	12 200 000	11 400 000	4,85 %	15 år
Kommunalbanken	11 143 040	10 435 520	1,46 %	Fastrente til 2040
Kommunalbanken	575 000	475 000	1,26 %	Fastrente til 2030
Kommunalbanken	9 469 580	8 936 060	4,89 %	17 år
Kommunalbanken	26 267 480	24 884 960	4,85 %	18 år
Klp	24 700 710	21 272 070	4,83 %	9 år
Klp	39 291 000	37 749 000,00	4,83 %	24 år
Klp	28 328 507	26 368 507	4,83 %	13 år
Klp	14 366 875	13 914 375,00	4,81 %	30 år
KLP	5 662 500	5 285 000	2,59 %	Fastrente til 2029
KLP	9 900 000	9 300 000,00	4,62 %	15 år
KLP	12 562 500	11 812 500	1,83 %	Fastrente til 2031
KLP	13 973 750	13 175 250,00	4,81 %	15 år
KLP	33 582 388	32 831 940	4,83 %	43 år
KLP	8 750 000	8 500 000,00	4,88 %	34 år
KLP		28 920 000	4,83 %	40 år
Husbanken	70 967 882	78 287 103,00	4,03 %	0-25 år
Sum	403 922 772	423 088 925		

Tabell 9 Lånegjeld

Husbanklånet er lån til videre utlån og finansiers av avdragsinntekter på utlånene. Av den totale gjelden på 423,1 mnok er 10,14 % knyttet til vann- og avløpssektoren og tas med i

selvkostberegningen. Kommunens utgifter til gjeld knyttet til selvkostområdet finansieres gjennom de brukerbetalingene kommunen krever inn fra brukerne (selvkostregnskap). Kommunens utgifter til gjeld knyttet til øvrig virksomhet finansieres gjennom kommunens øvrige inntekter (frie inntekter).

Tabellen over viser at kommunen har en samlet lånegjeld på 423,1 mnok. Hele lånegjelden til Husbanken på 78,3 mnok er lån til videre utlån (Startlån). Ellers fordeler gjelden seg på investeringer innen VAR-området med 42,9 mnok og 380,2 mnok til øvrige investeringer.

I forbindelse med lån til Gibos og renovering/ bygging av Inndyr skole får kommunen etter Husbankens regelverk, kompensert (kompensasjonstilskudd) for utgifter knyttet til lånene. I 2025 fikk kommunen 1,5 mnok i rentekompensasjon.

4.7.2 Renter og avdrag

Avdragene kommunen betaler følger den avtalte nedbetalingsplanen med hver långiver. Det er i tillegg betalt inn avdrag over investeringsregnskapet (Husbanklån). Utover nedbetaling av gammel gjeld påvirkes utvikling i lånegjelden også av nye låneopptak.

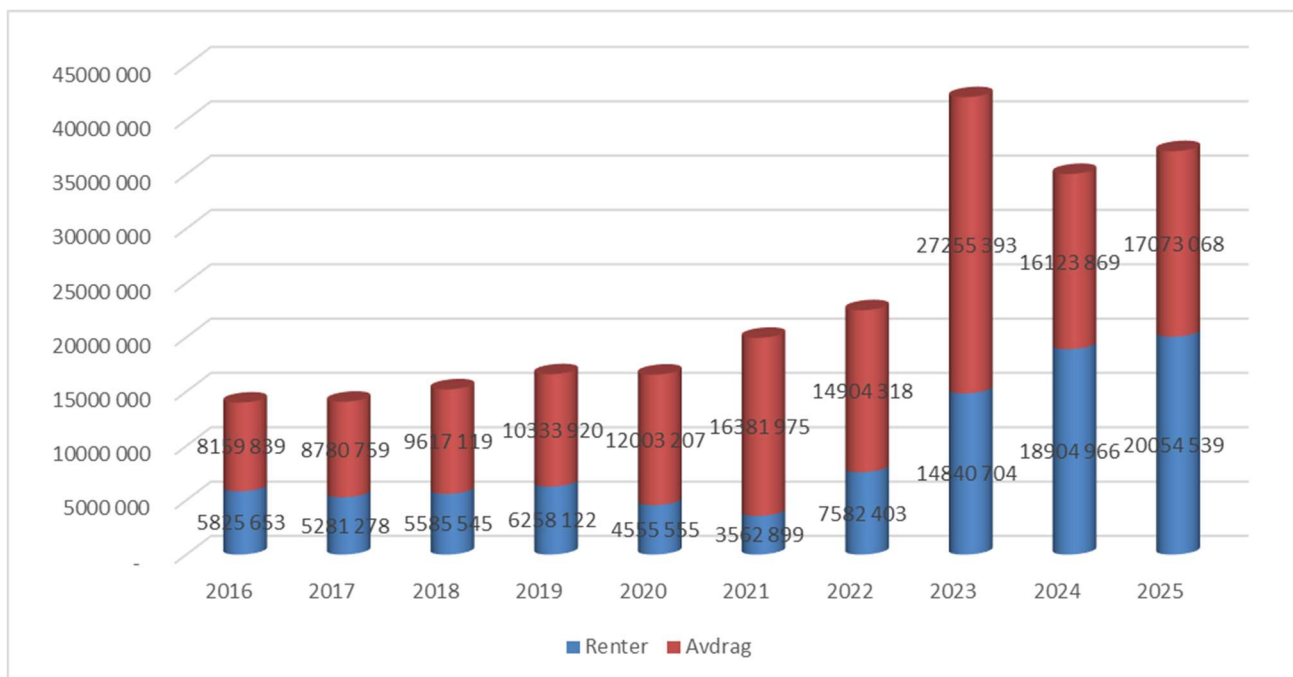
Gildeskål kommune har i 2025 betalt i ordinære avdrag på lån 17,1 mnok og 20,1 mnok i renter.

Betalte avdrag		Kr
Avdrag i driftsregnskapet	-	17 073 068
Avdrag i investeringsregnskapet	-	2 680 779
Sum betalte avdrag	=	-19 753 847
Nye låneopptak	+	38 920 000
Tapsdeling Husbanklån *)	-	0
Endring i ekstern gjeld	=	19 166 153

Tabell 9 Endring i ekstern lånegjeld

*) Tapsdeling innebærer at Husbanken og kommunen deler oppståtte tap på startlån. Kommunen må ta tapsrisikoen for de første 25 % av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pantet. Det er ikke registrert tap på startlån i 2025.

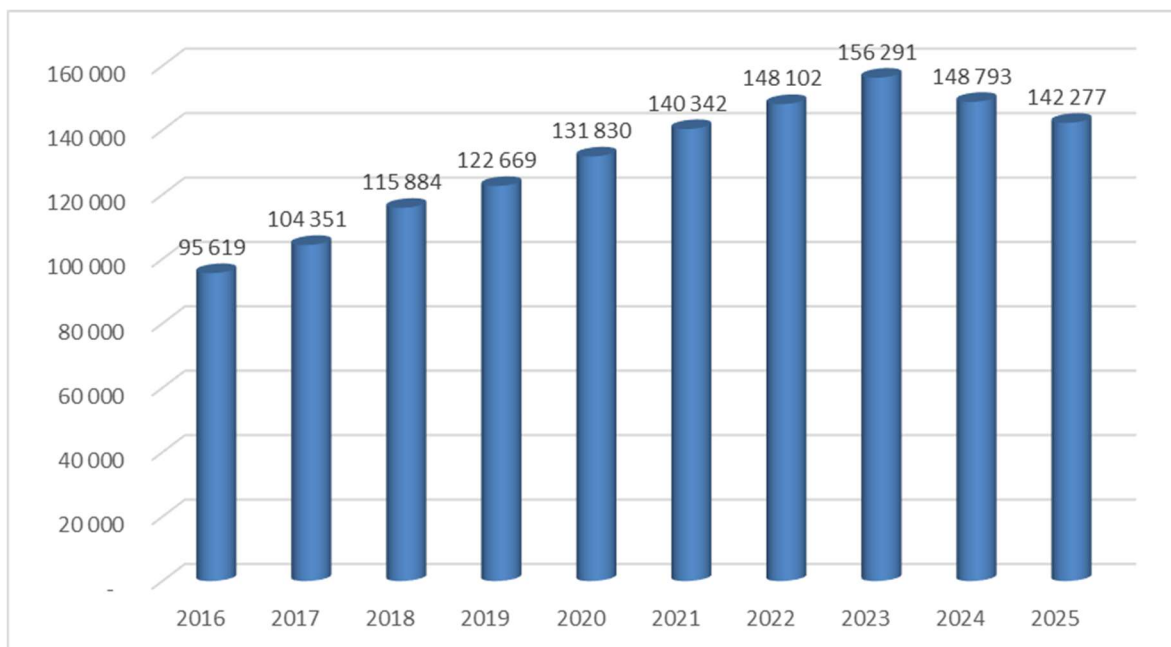
Kommunens eksterne lånegjeld har økt fra kr 403 922 772 med kr 19 166 153 til kr 423 088 925 i løpet av 2025. Det ble samlet betalt kr 19 753 847 i avdrag og tatt opp to nye lån på til sammen kr 38 920 000.

Figur 9 Renter og avdrag

4.7.3 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår startlån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Grafen under viser at Gildeskål kommune har økt netto lånegjeld i kroner pr innbygger med kr 46 658 fra 2016 til 2025. Som figuren under viser, er tendensen dalende fra og med 2023.

Figur 10 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger

4.7.4 Plassering og avkastning av ledig likviditet

Gildeskål kommune hadde pr utgangen av 2025 347,8 mnok i ledig likviditet. Nedenfor vises en oversikt over hvor midlene er plassert og hvordan avkastning har vært i 2025.

Forvalter	Markedsverdi 01.01.	Markedsverdi 31.12.	Uttak	Innskudd	Avkastning	Avkastning i %
KLP	33 540 422	35 838 243			2 297 821	6,85 %
Nordea	177 190 488	169 418 318	35 600 000	10 000 000	17 827 830	10,06 %
Sparebank1	100 529 273	108 454 088			7 924 815	7,88 %
Sum	311 260 183	313 710 649			28 050 466	24,80 %

Tabell 10 Avkastning finansielle instrumenter

Endringen i IB/UB markedsverdi forklares slik: IB – Uttak + avkastning = UB. Det er tatt ut 35,6 mnok av porteføljen, og satt inn 10 mnok til porteføljen i 2025.

Forvalter	Beholdning 31.12.	Renter / avkastning i kr				
KLP bank	69 168	9				
Gildeskål Sparebank (folio)	23 343 349	800 497				
Gildeskål Sparebank (Egenkapitalbevis)	10 725 000	725 000				6,76 %
Sum	34 137 517	1 525 506				

Tabell 11 Beholdning bank og renter

Øvrig likviditet som Husbankmidler, Havnekassen, Mentzonis Velferdsfond, konto for innkreving og Skattetrekkkonto på til sammen 29,6 mnok er plassert i Gildeskål Sparebank som er kommunens hovedbankforbindelse. Innskuddsrenten var pr 31.12. på 3,87 %.

Avkastningen fra porteføljen som er til forvaltning i henholdsvis KLP, Nordea og Sparebanken inngår fortløpende i forvaltningen eller blir utbetalt. Rentene fra bankene blir satt inn på bankkonto til disponering.

Ved utgangen av 2025 hadde kommunen 313,7 mnok til forvaltning hos eksterne forvaltere. Forvaltning av kapitalen i markedet skjer i tråd med kommunens vedtatte finansreglement. Forvalterne rapporterer månedlig om utviklingen i markedet. Det rapporteres til kommunestyret tre ganger i året i forbindelse med tertialrapport 1 og 2, og ved framleggelse av årsregnskap. Det gjennomføres statusmøter med forvalterne der den aktuelle porteføljen gjennomgås, og forvalteren deler sitt markedssyn med kommunen.

I 2025 hadde kommunen en avkastning på porteføljen på 28,1 mnok, og det er 8,1 mnok utover det som var budsjettert. Til sammenligning vises i tabellen under hvordan avkastningen har vært siden 2016 og frem til og med 2025.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tall i 1 000 kr			Tap				Tap			
Avastning	14 900	22 900	-5 200	26 900	11 700	19 800	-13 100	24 800	24 800	28 100

Tabell 12 Avkastning fra 2016 - 2025

4.7.5 Likviditet

Likviditet betyr betalingsevne og er et økonomisk uttrykk for evnen til å kunne betale løpende utgifter som faktura, lønn, med videre. God likviditet betyr at man har mulighet til å dekke forventede og uforutsette utgifter.

Forholdet mellom omløpsmidler (OM) og kortsiktig gjeld (KG) kalles likviditetsgrad. Likviditetsgraden sier noe om kommunens evne til å betale de kortsiktige fordringene etter hvert som de forfaller. Man

kan måle dette ytterligere ved å skille ut de mest likvide omløpsmidlene (bankinnskudd) og beregne en likviditetsgrad 2.

- Likviditetsgrad 1 = OM/KG og dette forholdet bør være >2
- Likviditetsgrad 2 = mest likvide OM/KG og dette forholdet bør være >1

Likviditetsgrad 1: Er et uttrykk om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og måler kommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller.

Likviditetsgrad 2: Forteller i hvilken grad kommunen evner å betale de mest kortsiktige gjeldsforpliktelser som f. eks lønn til sine ansatte og gjeld til sine leverandører etter hvert som de forfaller. Likviditetsgrad 2 viser i praksis i hvor stor grad kommunen er i stand til å betale sine fortløpende utgifter med tilgjengelig bankinnskudd.

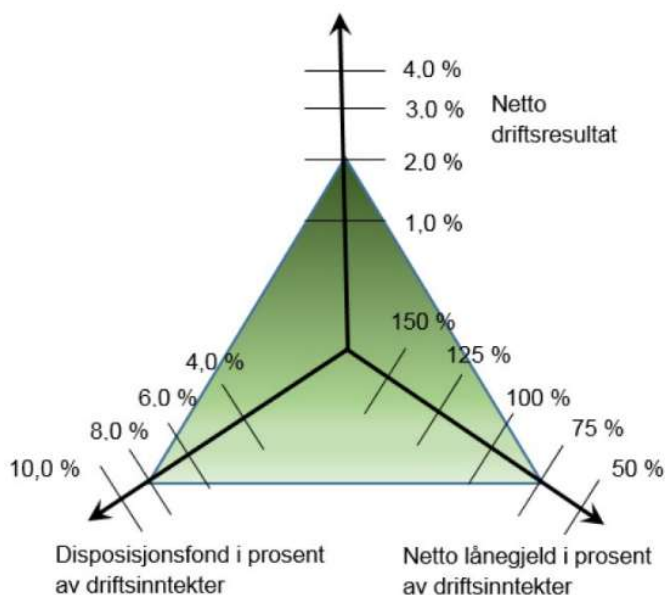
Likviditetsgrad	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Likviditetsgrad 1	9,25	9,96	9,45	9,63	10,45	11,42	9,39	9,89	10,10	11,99
Likviditetsgrad ex finansplassering	2,48	2,62	2,32	2,49	2,11	2,58	2,15	2,18	0,95	1,87
Likviditetsgrad 2	7,92	8,39	7,84	8,30	8,86	9,70	7,87	8,40	8,50	10,48

Tabell 13 Likviditetsgrad

Tabellen viser utviklingen i likviditetsgradene siden 2016. Kommunen fikk en betydelig endring i omløpsmidler i forbindelse med salget av Sjøfossen Energi AS. Tabellen har derfor en egen kolonne der beregningen gjøres uten å ta med de 313,7 mnok som er plassert hos eksterne forvaltere. Disse pengene inngår ikke i den daglige driften, men er likevel tilgjengelig på rimelig kort varsel.

4.8 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB-modellen)

KØB-modellen er en økonomisk styringsmodell for langsiktig utvikling og bærekraft i kommunesektoren. Modellen tar utgangspunkt i at økonomisk bærekraft opprettholdes når gjeldsnivået er 75 prosent av inntektene eller lavere og at disposisjonsfondet er 8 prosent av driftsinntektene eller høyere, samtidig som driftsresultatet er 2 prosent. Dersom gjeldsnivået er høyere enn 75 prosent eller disposisjonsfondet er lavere enn 8 prosent må driftsresultatet settes høyere enn 2 prosent. Nivået på driftsresultatet må settes høyere enn 2 prosent inntil gjeldsnivået er 75 prosent eller lavere og disposisjonsfondet er 8 prosent eller høyere. Når disse forholdene er på plass og de økonomiske forhold er i balanse, kan driftsresultatet settes ned til 2 prosent. Driftsresultatet settes høyere enn 2 prosent for å nå nivået for bærekraft. Jo høyere en setter driftsresultatet jo forttere vil en nå nivået for bærekraft.

Netto driftsresultat (i prosent av driftsinntekter) viser hva kommunen har igjen etter at drift- og finansutgifter er dekket. NDR er ikke et overskudd, men har som formål å skape økonomisk handlingsrom og egenkapital til investeringer. Kommunen er da i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne. I KØB-sammenheng kan vi se på NDR som økonomisk bærekraft over ett år – perioden for et årsbudsjett.

Disposisjonsfondet (i prosent av driftsinntekter) er kommunens frie oppsparte midler. En kommune trenger reserver for å møte større uforutsette hendelser. Med et disposisjonsfond har kommunen tid til å gjøre nødvendige endringer i driften og sikre en stabil tjenesteleveranse. Disposisjonsfondet kan også benyttes til større planlagte tiltak. I KØB-sammenheng kan vi se på disposisjonsfondet som økonomisk bærekraft over fire år – perioden for økonomiplanen.

Gjeldsgraden (netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter) viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har mye gjeld (høy gjeldsgrad), fører dette til høye årlige utgifter til renter og avdrag i lang tid fremover. Det blir dermed mindre penger igjen til tjenesteleveranse og fremtidige investeringer. Handlingsrommet blir mindre. I KØB-sammenheng kan vi se på gjeldsgraden som økonomisk bærekraft over generasjonene i et 40-årsperspektiv.

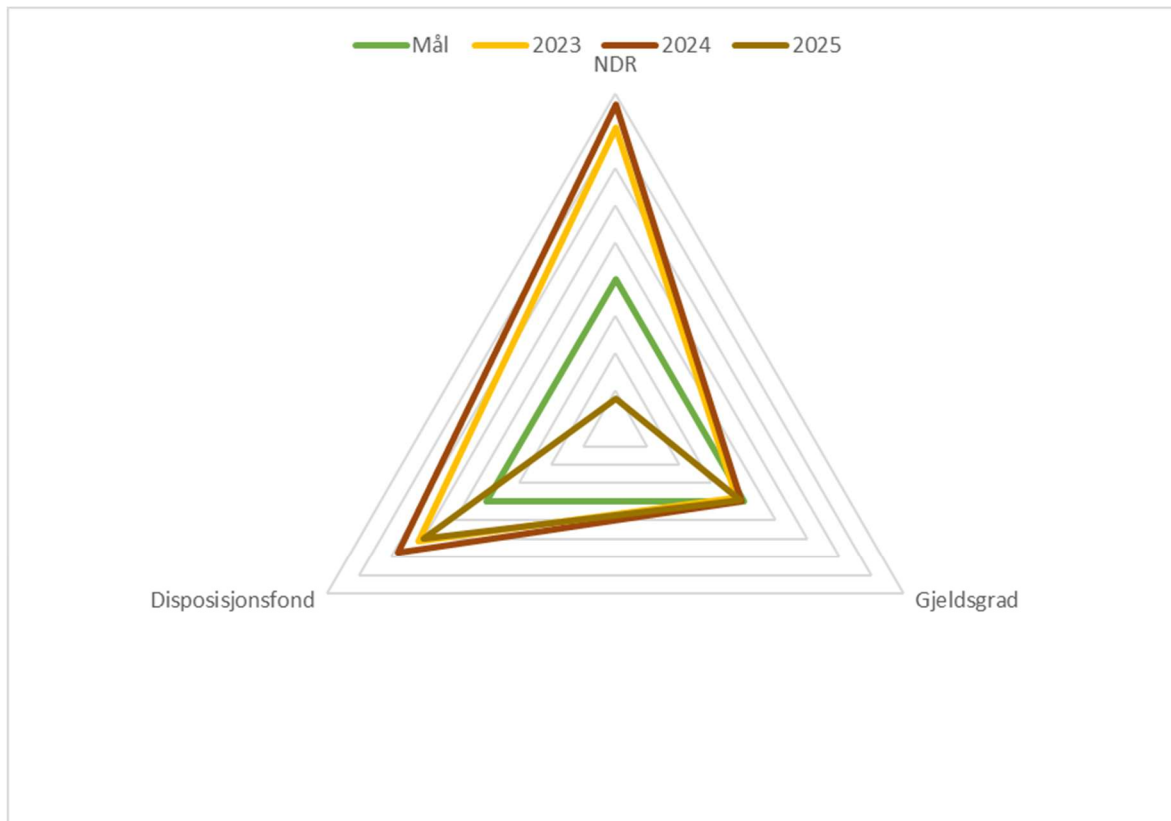
KØB i Gildeskål kommune:

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene ble -2,54 % i 2025 (8,64 % i 2024). Ifølge modellen bør kommunene ligge på 2 %. Det betyr at Gildeskål ligger langt under anbefalt nivå på denne indikatoren for 2025.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter ble 19,14 % i 2025 (23,48 % i 2024). Ifølge modellen bør fondet ligge på 8 % eller høyere. Det betyr at Gildeskål ligger langt over anbefalt nivå på denne indikatoren i 2025.

Gjeldsgraden ligger pr 31.12. på 80,54 % i 2025 (78,17 % i 2024). Ifølge modellen bør gjeldsgraden ligge på 75 % eller lavere. Det betyr at Gildeskål ligger litt over anbefalt nivå på denne indikatoren i 2025.

Samlet gir dette en KØB-indeks på 98,88 % (133,84 % i 2024). 100 % og over er bærekraftig, under 100 % er ikke bærekraftig. For 2025 er det kun indikatoren for disposisjonsfondet som er innenfor anbefalt nivå, og bidrar til at en ligger tett under bærekrafts målet. At disposisjonsfondet ligger så mye over anbefalt nivå kompenserer for at kommunen har negativt netto driftsresultat og høyere gjeldsgrad enn anbefalt.

Figur 11 KØB indeks

Uten havbruksfondet ville KØB-indeksen vært på 79,69 % i 2025, og kommunen ville da vært langt utenfor bærekrafts målet, og bærekrafts avviket ville vært negativt på 50,4 mnok. Uten havbruksfondet ville netto driftsresultat vært på -7,33 %, disposisjonsfondet på 15,37 % og gjeldsgraden 84,29 %. I dette senarioet er det kun disposisjonsfondet som er over anbefalt nivå, men ikke så høyt at det og kompenserer for at gjeldsgraden er for høy og at resultatgraden er negativ.

KØB-indeksen vil variere så lenge inntektene fra havbruksfondet og avkastning på finansielle instrument varierer fra år til år. I tabellen under vises KØB indeks og bærekrafts avvik de siste 8 årene. Som tabellen viser er det kun 2018, 2019 og 2025 som ikke er bærekraftig, og kun i 2018 og 2025 at netto driftsresultat ikke er innenfor anbefalt nivå. Gjeldsgraden derimot er over anbefalt nivå alle årene.

Gjeldsgraden er den indikatoren som ser økonomisk bærekraft over generasjonene i et 40-årsperspektiv. Det er derfor viktig å bestrebe å få gjeldsgraden innenfor anbefalt nivå slik at Gildeskål kommune kan ha en bærekraftig økonomi for fremtidige generasjoner. Får å få gjeldsgraden ned må gjelden reduseres, og/eller inntektene økes. Overføring av inntekter fra staten i form av rammetilskudd og havbruksfond kan i fremtiden reduseres både som følge av endrede rammebetingelser og nedgang i folketall. Det er derfor viktig å påpeke at om en skal klare å redusere gjeldsgraden må en redusere lånegjelden. Gildeskål kommune bør ha som mål og årlig betale ned mer gjeld enn det som tas opp i nye låneopptak. I 2025 økte lånegjelden med 19,2 mnok og det ble betalt avdrag på 19,7 mnok.

	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
Netto driftsresultat	1,12	3,48	8,00	4,03	2,75	7,65	8,64	-2,54
Disposisjonsfond	14,04	13,05	17,20	19,10	18,57	21,15	23,48	19,14
Netto lånegjeld	85,91	96,42	91,00	97,20	88,07	89,97	78,17	80,54
KØB indeks	98,09 %	95,75 %	115,83 %	104,15 %	106,37 %	120,58 %	133,84 %	98,88 %
Bærekraft-avvik	-5 095 000	-10 555 000	39 280 000	10 295 000	15 813 000	51 062 000	83 944 000	-2 774 000

Tabell 14 Utvikling i KØB indeks

5 Budsjettvurderinger

Gildeskål kommunes opprinnelige budsjett er i løpet av 2025 regulert i forbindelse med 1. og 2. tertialrapportering. Her er det forsøkt å ta høyde for de endringer som har oppstått gjennom året både på utgifts- og inntektssiden. I tillegg er budsjettet i all hovedsak regulert for enkeltvedtak som er gjort gjennom året. Likevel viser økonomiske oversikter at det er avvik mellom regnskap og regulert budsjett for enkelte utgifts- og inntektsgrupperinger. Der det er vesentlige avvik vil årsaken til avvikene i grove trekk bli kommentert nedenfor.

5.1 Driftsregnskapet

Det vises her til «Økonomisk oversikt drift» side 2 i årsregnskapet for 2025.

5.1.1 Driftsinntekter

Gildeskål kommune hadde 357,1 mnok i driftsinntekter i 2025. Sett opp mot regulert budsjett på 332,4 mnok gir dette et positivt avvik på 24,6 mnok. Hovedpostene, dens innhold og avvik, kommenteres i korte trekk under.

Rammetilskudd og Skatt på inntekt og formue: Kommunen bruker KS sin prognosemodell ved beregning av skatt- og rammetilskudd. Samlet fikk Gildeskål 190,8 mnok og som er 0,8 mnok høyere enn regulert budsjett. Ser en på skatt og rammetilskudd hver for seg, viser skatt et positivt avvik på 2,5 mnok mens rammetilskudd har et negativt avvik på 1,7 mnok sett opp mot budsjett. Budsjettet ble regulert i 1. tertial 2025 etter KS prognosemodell basert på revidert nasjonalbudsjett (RNB).

Eiendomsskatt: Kommunen mottok 23,1 mnok i eiendomsskatt. Det er 1,1 mnok lavere enn budsjett. 5,5 mnok av eiendomsskatteinntektene kommer fra vannkraftanlegg, 6,9 mnok kommer fra bolig og fritidseiendommer og 10,7 mnok kommer fra næringseiendom. Eiendomsskatt fra vannkraftanlegg er redusert med 2,4 mnok fra 2024 som følge av endret skattegrunnlag.

Andre skatteinntekter: I denne posten ligger naturressursskatt på 3,4 mnok og konsesjonsavgift på 2,8 mnok, til sammen 6,2 mnok noe som er 0,2 mnok over budsjett. All inntekt fra konsesjonsavgift blir satt av til konsesjonsavgifts fondet og benyttet til næringsutvikling.

Andre overføringer og tilskudd fra staten: Samlet inntekt på 50,7 mnok og viser et positivt avvik sammenlignet med budsjett på 0,5 mnok.

I denne posten ligger inntekter fra havbruksfondet på 15,9 mnok, refusjon ressurskrevende brukere 2,5 mnok og overføring fra staten til flyktningetjenesten og voksenopplæringen 30,9 mnok, tilskudd fra Helsedirektoratet som gjelder ALIS leger på 1 mnok, og til sammen 0,4 mnok i skjønntilskudd og tilskudd til nyutdannede lærere under tjenesteområdet oppvekst.

Overføringer og tilskudd fra andre I denne posten ligger ulike refusjoner og overføringer som kommunen har mottatt fra andre. Det er mottatt 43,5 mnok i refusjoner og overføringer, og det er 20,6 mnok mer enn budsjettet. Avviket forklares i hovedsak med refusjon fra kommuner på 4,6 mnok, refusjon på fødsels- og sykefravær med 2,4 mnok, refusjon fra fylkeskommunen 6,8 mnok, refusjon fra staten 4,6 mnok og refusjon fra andre private 3,4 mnok.

Gildeskål kommune fakturerer for Salten Kontrollutvalgsservice og overfører beløpene i etterkant. Disse postene er det ikke budsjettet for i 2025, og er en del av det positive avviket på posten refusjon fra kommuner.

Brukerbetalinger: Denne posten består i hovedsak av brukerbetalinger for SFO, barnehage, voksenopplæring, kulturskolen, helsetjenester og legekontor på til sammen 9,1 mnok. Sammenlignet med budsjett ble det et positivt avvik på 1,3 mnok. De største avvikene finner en på Gibos institusjon og legekontor der inntektene er henholdsvis 0,969 og 0,189 mnok høyere enn budsjettet. Ellers mindre avvik på øvrige områder som til sammen gir et avvik på 0,130 mnok.

Salgs- og leieinntekter: I denne posten ligger i hovedsak husleieinntekt og gebyrinntekter for tekniske tjenester som vann, avløp, slam, oppmåling og byggesak. Totale inntekter ble på 33,7 mnok og gir et positivt avvik sett opp mot budsjett på 2,5 mnok. Her finnes positive og negative avvik på flere av postene i denne gruppen, og de største er på husleieinntekter (+1,1 mnok), gebyrinntekter tekniske tjenester (+0,5 mnok) og konsesjonskraft inntekter på (+0,6 mnok).

5.1.2 Driftsutgifter

Gildeskål kommune hadde 390,7 mnok i driftsutgifter i 2025. Sett opp mot regulert budsjett på 366 mnok gir dette et negativt avvik på 24,7 mnok. Hovedpostene, hva disse inneholder og avvik kommenteres i korte trekk under.

Lønn- og sosiale utgifter: Det er utgiftsført til sammen 221,1 mnok i lønn og sosiale utgifter i 2025. Sett opp mot regulert budsjett på 218,9 mnok er det brukt 2,2 mnok mer enn budsjettet. Ser en isolert på lønnspostene er det et negativt avvik på 0,6 mnok og for sosiale utgifter negativt avvik på 1,6 mnok. Avviket på sosiale utgifter oppstår først og fremst som følge av merforbruk på lønnspostene. Avvik på lønnspostene skyldes flere forhold. Fastlønnsposten isolert viser positivt avvik på 6,1 mnok, og dette skyldes at det har stått stillinger vakante gjennom året fordi en ikke har lyktes i å ansette. Ellers er det negative avvik både på sykevikarer, ferievikarer, engasjementer, honorarer og overtid. Det er postene lønn engasjementer og overtid som har de største avvikene på hhv på 3,4 og 6,9 mnok.

Kjøp av varer og tjenester: I denne utgifts gruppen ligger de aller fleste kjøp av varer og tjenester til drift, slik som kontormateriell, medisinsk forbruksmateriell, matvarer, telefon og data, porto, annonsering, strøm, transport, vedlikehold, gebyrer og kontingenter og kjøp av tjenester fra andre eksempelvis SNU og Salten Brann. Det ble kjøpt varer og tjenester for 105 mnok og det er 12,1 mnok mer enn budsjett. De største avvikene finner vi på postene forsikring (-0,7 mnok), strøm (-0,5 mnok) kjøp fra kommuner (-7,5 mnok), avgifter, gebyrer og lisenser (-0,9 mnok), vedlikehold, byggetjenester og nybygg inkl. serviceavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester og konsulenttenester (+4,1 mnok), kjøp fra private og staten (-2,8 mnok). For øvrige poster i denne utgifts gruppen er det mindre positive og negative avvik som akkumulert gir et merforbruk på 3,8 mnok.

Overføringer og tilskudd til andre: Utgifts gruppen viser samlede utgifter på 35,4 mnok og har et forbruk på 3,2 mnok over budsjett. I all hovedsak refererer avviket seg til moms som gir rett til kompensasjon (+1,3 mnok), overføring til andre private (-3,7 mnok) og kjøp av konsesjonskraft (+0,9 mnok). Overføring av fakturert inntekt fra kommuner til Salten Kontrollutvalgsservice kommer frem som et negativt avvik på posten overføring til private, jfr. også beskrevet under **Overføringer og tilskudd fra andre** i kapittel 5.1.1. over siden ingen av disse postene er budsjettet.

Avskrivninger: En avskrivningskostnad er ikke en betalingsforpliktelse, men er en ikke-betalbar kostnad (forbruk av driftsmidler). En avskrivningskostnad gir uttrykk for verdiforringelsen av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som skyldes elde, slitasje og utrangering. I det kommunale regnskapssystemet skal slike kapitalkostnader bare belastes med den lånefinansierte delen av driftsmidlene, uttrykt gjennom låneavdrag. Avdragene fordeles deretter jevnt over driftsmidlenes levetid, og da vil avdragene ha samme effekt og innhold som avskrivninger i et driftsregnskap hvor slike driftsmidler er finansiert med lån.

Den regnskapstekniske løsningen er å utligne virkningen av avskrivningene på en særskilt inntektspost i driftsregnskapet. Dermed blir netto driftsresultat beregnet uten avskrivningene, men inklusive avdrag på lån.

I kommuneregnskapet utgiftsføres altså avskrivninger som en driftsutgift og påvirker brutto driftsutgift ved at utgiftene blir høyere. Motpost avskrivninger inntektsføres med samme beløp og påvirker netto driftsresultat. Gildeskål kommune bokførte 29,1 mnok i avskrivninger i 2025.

5.1.3 Finanstransaksjoner

Renteinntekter: Inntektene på 3,7 mnok kommer fra renter på startlån og renter på kommunens bankkonto. Renteinntektene ble 0,8 mnok høyere enn budsjettet.

Gevinst og tap på finansielle instrument: Det er inntektsført 28,8 mnok i gevinst på porteføljen, 8,1 mnok høyere enn budsjettet.

Renteutgifter og avdrag på lån: Samlede renter og avdragsutgifter på lån ble 37,1 mnok. Sammenlignet med budsjett er det et negativt avvik på 2,4 mnok.

5.1.4 Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Overføring til investering: Det er overført 11,3 mnok fra drift til investeringsregnskapet. Dette gjelder finansiering av prosjekter som Sikker drift IKT, Velferdsteknologi, Mobil scene, Parkering Finnes og Uteområder skoler, oppvekstsentre og barnehager som alle er budsjettert med delvis eller full finansiering ved bruk av disposisjonsfond.

Avsetning til og bruk av bundne driftsfond: Det er avsatt 4,8 mnok og brukt 4,1 mnok av bundne driftsfond. Avsetningene er pliktige, og bruken er pliktig i den forstand at det ikke er fritt opp til kommunestyret å vedta bruk. Eksempler på bundne midler er øremerkede tilskudd, overskudd på selvkost-tjenestene og næringsfond. Bevegelsen på bundet fond er presentert i egen tabell i årsregnskapets Note 12 side 20.

Avsetning til og bruk av disposisjonsfond: Det er avsatt 34,9 mnok og brukt 56 mnok av disposisjonsfond i 2025. Avsetningen består av 15,9 mnok fra havbruksfondet, 18,7 mnok tilsvarende 2/3 av avkastningen på finansielle omløpsmidler og 0,3 mnok i overføring av gamle bundne driftsfond jfr. kommunestyrets vedtak.

Det ble brukt 56 mnok av disposisjonsfondet i 2025 og som er 5,4 mnok mindre enn budsjettert. Bruken fordeler seg med 11,3 mnok som er overført til investering, 38,8 mnok til å finansiere den ordinære driften og 5,9 mnok til ulike prosjekter / ordninger i drift (eks. Bolyst, Boligetablering, Rekruttering, egenandel bredbånd, Bosted Gildeskål, tilskudd Splint). Saldoen på disposisjonsfondet er etter årets bruk og avsetning på 68,3 mnok.

5.2 Driftsresultat pr hovedansvarsområde

Under vises en oversikt over brutto og netto resultat pr tjenesteområde. De områdene som er merket rosa har negativt netto budsjettavvik, øvrige har positivt avvik. Avvik **av betydning** mellom regnskap og budsjett på tjenesteområdene kommenteres nedenfor.

Tall i 1000 kr		Regnskap	Regulert budsjett	Brutto resultat	Netto resultat
Ha 10 Politisk virksomhet	Utgifter	7 504	4 801	-2 703	79
	Inntekter	-2 782	0	2 782	
Ha 20 Oppvekst	Utgifter	100 492	99 299	-1 193	3 985
	Inntekter	-14 171	-8 993	5 178	
Ha 30 Pleie og omsorg	Utgifter	122 493	117 736	-4 757	-19
	Inntekter	-20 140	-15 402	4 738	
HA 35 NAV	Utgifter	5 036	5 877	841	-304
	Inntekter	-34	-1 179	-1 145	
Ha 40 Plan og byggesak	Utgifter	15 978	16 116	138	42
	Inntekter	-183	-279	-96	
Ha 42 Selvkostområde 4 *)	Utgifter	3 708	3 798	90	240
	Inntekter	-2 686	-2 536	150	
Ha 45 Eiendom	Utgifter	31 930	35 692	3 762	3 223
	Inntekter	-10 042	-10 581	-539	
Ha 50 Kultur	Utgifter	17 534	10 957	-6 577	581
	Inntekter	-11 370	-4 212	7 158	
Ha 60 Drift og vedlikehold	Utgifter	9 224	9 555	331	523
	Inntekter	-512	-320	192	
Ha 65 Selvkostområde 6 **)	Utgifter	8 484	8 115	-369	-293
	Inntekter	-13 778	-13 702	76	
Ha 70 Fellestjenester	Utgifter	26 970	23 988	-2 982	-268
	Inntekter	-8 394	-5 680	2 714	
*) Byggsak, kart og oppmåling, reguleringsplaner private, brann og feiing					
**) Vann, avløp og avfall					

Tabell 15 Driftsresultat pr hovedansvarsområde

Som oversikten over viser er det Ha 20 – Oppvekst og Ha 45 – Eiendom som har vesentlig avvik mellom regulert budsjett og regnskap.

HA 20 – Familie og oppvekst: Viser et positivt netto resultat på 4 mnok. Avviket på utgiftssiden er negativt med 1,2 mnok, mens avviket på inntektssiden er positivt med 5,2 mnok og som gir et netto resultat på 4 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes flere forhold, men i all hovedsak mindre forbruk på lønn og sosiale utgifter på til sammen +4,1 mnok, leie av lokaler på -1,2 mnok, kjøp fra kommuner (inkludert barnevernstjenesten) på til sammen -3,9 mnok og overføringer til andre private (utbetalinger til flyktninger) på +1,6 mnok. Det er avsatt øremerkede tilskudd til fond på 0,7 mnok som også påvirker avviket på utgiftssiden siden dette ikke er budsjettet for. For lønn og sosiale utgifter er det spesielt introduksjonsstønad som er langt under budsjett og som gir stort utslag på det positive resultatet for denne posten samlet. Ser en isolert for enkeltområder er det

flyktningetjenesten som har det største netto avviket på +8,5 mnok samlet og barnevernstjenesten - 2,4 mnok. Ellers er det mindre avvike begge veier på øvrige poster som samlet for utgiftssiden gir et negativt avvik på 1,1 mnok.

På inntektssiden er det et positivt avvik på 5,2 mnok, det vil si at en har mottatt mer inntekter enn budsjettet. Dette skyldes husleieinntekter flyktninger utover budsjett på 1 mnok, ikke budsjettet refusjon fra staten på 1 mnok, 1,6 mnok i refusjon sykelønn og fødselspenger utover budsjett og 1,7 mnok i refusjon fra kommuner.

Ellers er det mindre avvik begge veier på øvrige poster som samlet for inntektssiden gir et negativt avvik på 0,1 mnok og som totalt ender på et positivt avvik på 5,2 mnok.

HA 45 – Eiendom: Viser et positivt netto resultat på 3,2 mnok. Utgiftssiden har et mindreforbruk på 3,8 mnok. Dette oppstår i all hovedsak på mnok, grunn av lavt forbruk på posten for vedlikehold der det er brukt 5,2 mnok under budsjett. Ellers er det merforbruk på 0,6 mnok for lønn og sosiale utgifter samlet, forsikring og vaktjenester har merforbruk på 1 mnok, mens avgifter, gebyrer og lisenser viser merforbruk på 0,3 mnok. Øvrige poster har mindre avvik begge veier som til sammen gir et positivt avvik på 0,5 mnok.

På inntektssiden har vi et positivt avvik på 0,5 mnok. Det er blant annet mottatt ikke budsjettet refusjon fra fylkeskommunen på 0,160 mnok og refusjon forsikringsoppgjør på 0,4 mnok som påvirker resultatet positivt.

Selvkostområdene

HA 42 – Selvkostområde 4: Under vises en tabell med oversikt over regnskap og budsjett for gebyrinntektene for de ulike gebyrområdene under selvkostområde 4. Det ble brukt 0,016 mnok av fond for utslippstillatelser til inndekning av underskudd. Ellers ble det ingen bruk eller avsetning til selvkostfond på de øvrige gebyrområdene. Det betyr at disse tjenestene gikk med underskudd og at tjenesten ikke ble finansiert fullt ut ved gebyrinntektene. I realiteten betyr det at kommunens frie inntekter brukes til å finansiere gebyrbelagte tjenester da prisene er for lave til å dekke utgiftene.

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett	Bruk av/avsetning til fond
Byggesak	701 555	700 000	0
Kart og oppmåling	987 156	850 000	0
Forebygging av branner	796 030	869 000	0
Reguleringsplaner - kommunale	0	60 000	0
Utslippstillatelser	93 218	25 000	16 347
Sum	2 577 959	2 504 000	

Tabell 16 Gebyrinntekter teknisk

HA 65 – Selvkostområde 6: Under vises en tabell med oversikt over regnskap og budsjett for gebyrinntektene for de ulike gebyrområdene under selvkostområde 6. Det er avsatt henholdsvis 0,3 mnok og 0,7 mnok til selvkostfond vann og avløp i 2025. Bruk av fond betyr at selvkostområdet har gått med underskudd, avsetning betyr at selvkostområdet har gått med overskudd.

Det føres eget selvkostregnskap for alle disse gebyrområdene som er omtalt under Ha 42 og Ha 65 jfr. note 19 i årsregnskapet. Hvis tjenesten går med underskudd vil det bli brukt av selvkostfond for å dekke underskuddet, hvis tjenesten går med overskudd vil det avsettes til selvkostfond slik at en kan

gå med planlagt underskudd neste år. Prisene på tjenestene reguleres hvert år for å gå med planlagte under/overskudd. Oversikt over inntekter på tjenestene og bruk/ avsetninger vises i tabellen under:

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett	Bruk av/avsetning til fond som gir 100 % selvkost
Vann	8 377 460	7 759 000	269 291
Avløp	4 284 373	4 300 000	683 747
Slam	1 078 670	1 143 000	
Sum	13 740 503	13 202 000	

Tabell 17 Gebyrinntekter VAR

Oppsummering HA 10 – HA 70: Tabellen over viser at av de 11 tjenesteområdene er det kun Ha 20 - Oppvekst og Ha 45 – Eiendom som viser vesentlige avvike mellom regulert budsjett og regnskap.

Øvrige tjenesteområder har mindre avvik både positive og negative. Det er spesielt å legge merke til at det største tjenesteområdet Helse og omsorg kun har et avvik på kr 18 879 på et budsjett på over 100 millioner kroner, tilsvarer 0,018%.

Områdene Ha 80 og Ha 90 består av finansielle transaksjoner og kommunal finansiering. Innhold og avvik sammenlignet med budsjett samt analyse av disse er kommentert i kap. 4.

5.3 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet ble avsluttet i balanse. Nedenfor vil status på prosjektene kommenteres i korte trekk. Det vises her til *bevilgningsoversikt – investering og spesifikasjon av midler bevilget til investering* i årsregnskapet for 2025 side 6.

Kommentarer til prosjektene:

Prosjekt	Prosjektnavn		Regnskap 2025	Regulert budsjett
	Sum investeringer fra linje 6 i bevilgningsoversikt investering		41 065 901	97 176 000
1005	NÆRINGSUTVIKLINGSTILTAK	Næringslån - Gjelseth Maskin AS	278 000	278 000
2022	Pc og digitale verktøy skole og barnehage	Dette står urørt i 2025 og utgifter knyttet til digitale verktøy ble tatt av drift. Midlene må stå til vi er ferdige med vurdering av overgang til Chromecast, dette vil medføre en betydelig investering.	0	299 000
2024	Uteområder skoler, oppvekstsentre og barnehager	Her gjøres siste skole i denne omgang ferdig sommer 26. Sørarnøy. Det som gjenstår da er de rene barnehagene, men dette avventes til etter utbygging og renovering av Inndyr BH. Da gjøres det en vurdering av behov.	1 577 904	177 000
3008	Velferdsteknologi	Midlene har vært brukt til drift av Net Nordic og til innkjøp og lisenser av velferdsteknologisk utstyr. Nytt anbud av velferdsteknologi og kjøp av juridisk bistand og konsulenttjenester i samarbeid med andre kommuner.	742 918	625 000
4027	Kai Sørarnøy	Dette prosjektet er ferdigstilt i 2025. GK har mottatt bidrag fra FK som avtalt.	160 946	0
4038	Branngarasje Sandhornøy	Dette prosjektet ble midlertidig stoppet høsten 2025, da tilbudene som kom inn var langt over det som var satt av i budsjettet. Nytt prosjekt ble startet opp november 2025, og vil bli lagt ut i april 2026.	89 976	4 804 000
4039	Garderobeløsning brannstasjon Nygårdsjøen	Dette prosjektet er ikke blitt prioritert i 2025. Vil heller ikke komme opp i prioritering i 2026. Det gjøres et arbeid med ny brannordning for Gildeskål kommune, og den vil være bestemmende for fasiliteter for branngarasje Nygårdsjøen.	0	4 375 000
4052	Ny bil oppmåling (2025)	Ny bli er kjøpt inn.	232 476	200 000
4053	Ventilasjonsanlegg Sandhornøy oppvekstsenter	Etter at anbudsprosess er gjennomført, har det vært forhandlinger med leverandør. I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2026 ble rammen for prosjektet økt med kr. 3,375 mnok kroner.	172 751	1 875 000

4055	Prosjektering Heen-eiendommen	Det er gjort vedtak om videre bruk av Heen eiendommen som ikke har medført prosjekteringskostnader.	0	375 000
4056	Container utstyr IUA	Container med utstyr knyttet til IUA er kjøpt inn.	124 238	125 000
4057	Skeineshaugen - Salg av tomter	Prosjektering for utvikling av 5 tomter med vei, vann, avløp, el og bredbånd er utført. Har vært ute på anbud. Er satt av 6,2 mnok i budsjettet for 2026.	97 552	0
4065	Ford Transit ZA 16369 - ny bil vaktmestertjenesten		153 000	0
4701	Renovering kommunehuset (2025)	Dette arbeidet er ikke satt i gang. Usikkert om når dette vil bli prioritert.	0	7 250 000
4713	Ombygging Inndyr barnehage	Det ble gjennomført anbudskonkurranse høsten 2026. Kom inn kun et tilbud som ble godkjent. Dette lå svært langt over budsjettet kostnad. Prosessen ble stoppet, og nytt prosjekt startet opp. Er utarbeidet nytt forslag som er drøftet med de ansatte. Antatt byggestart er sen høst 2026. Rammen for prosjektet er økt til 18,9 mnok i budsjett for 2026.	738 577	6 085 000
4714	Kjøkken Gibos - G	Dette er ikke utført i 2025. Videreføres i 2026.	47 831	596 000
4717	Drenering og brannsikring kommunehuset (nytt i 2025)	Drenering er gjennomført i 2025 med godt resultat. Brannsikring er utsatt da det må ses i sammenheng med rehabilitering av bygget.	1 565 826	2 800 000
4718	Mobil scene (2025)	Innkjøp av ny mobil scene gjennomført.	434 043	350 000
4731	Klargjøring av boligtomter på Nygårdsjøen	Disse tomtene utvikles av Gjelseth Maskin. Gildeskål kommune har levert materiale til vann og avløp. Antas avsluttet fra kommunens side.	0	178 000
4732	Bygging av 4 - 8 utleieboliger i 2024	4 mannsbolig på Inndyr vil bli overtatt i løpet av april 2026. Leies ut fra samme tidspunkt. Er kjøpt tomt på Sørarnøy for å komme i gang med utleiebolig nummer 2.	12 235 605	29 525 000
4733	Kjøp av brukte boliger for restaurering og salg	Dette har ikke vært prioritert i 2025.	0	5 000 000
4735	Gildebo overdragelse pr 01.01.2024	Teknisk føring i forbindelse med overtakelsen av Gildebo i 2024.	256 482	0
4770	Legekantor og helsestasjon - ombygging	Det er gjennomført forprosjekt for ombygging av legesenter og helsestasjon. Det er prioritert å få laget anbudspapirer for en totalentreprise i løpet av høsten 2026. Ombygging er planlagt å skje i 2027.	68 067	0
5006	Elias Blix tunet	Prosjektet ikke påbegynt.	0	625 000
5011	Skilting av kulturminner	Prosjektet er ferdig og avsluttet.	202 500	249 000

5018	Utvikling av Gildeskål kirkested	Det ble budsjettet med 2,9 mnok til prosjektet i 2025, i hovedsak budsjettet finansiert med bruk av ubundet investeringsfond og momskompensasjon. Det er brukt 1,8 mnok som fordeler seg med 1,2 mnok til prosjektledelse og forretningsmodell, 0,1 mnok til Kystled nord og regionalt pilgrimsenter og 0,3 mnok til reguleringsplaner. Mindre beløp som totalt beløper seg til 0,2 mnok er brukt på øvrige områder innen prosjektet.	1 774 324	2 925 000
6026	Sørarnøy havn - Del 2	Dette prosjektet er ferdigstilt i 2025. GK har mottatt bidrag fra FK som avtalt.	12 206 802	8 250 000
6027	Opparbeide næringsareal for videresalg til N950	Salten N950 er tilbudt å kjøpe tomten. Kommunen bør vurdere å kjøpe tilbake sten fra tomten.	0	500 000
6028	Parkeringsplass Finnes og Nord Arnøy	Er ikke prioritert i 2025. Følges opp i 2026.	80 560	400 000
6029	Venterom hurtigbåt kai Sør-Arnøy	Er ikke prioritert i 2025. Prioriteres i 2026.	0	2 250 000
6034	Stabbursvingen	Det er hentet inn anbud på dette prosjektet i 2025. Kontraktør er antatt. Rammen er økt med ytterligere 3,75 mnok. Avventer grunnundersøkelser før oppstart.	0	3 750 000
6041	Vei kirkestedet	Avventer at reguleringsplanen skal bli godkjent.	78 507	0
6042	ISUZU - YF 17038	Bil som brukes innenfor VVA er kjøpt ut av leasing kontrakt. Leasing til denne type driftsbil er svært lite gjennomtenkt.	319 000	0
6400	Hjertesone bussavstigning ved kulturhuset	Prosjektet er ferdig og avsluttet.	91 500	73 000
6805	Hovedplan avløp	Er ikke prioritert i 2025. Vurderes om dette kan gjøres i 2026.	0	500 000
6806	Gjenskapning Solvik vannet	Dette prosjektet er avsluttet.	0	1 000 000
6807	Fornyng av ledningsnett jf. hovedplan vann	Er ikke gjennomført prosjekter i 2025. To prosjekter er planlagt i 2026.	0	1 000 000
6808	Stjernåga - restaurering drikkevannskilde	Utarbeidet rapport om skredsikring og restaurering av drikkevannskilden i 2025. Utarbeide nå anbudsbeskrivelse for restaurering av drikkevannskilden, sikring med mur og nytt UE anlegg. Budsjettet med 2,5 mnok i 2026.	103 093	200 000
6809	Hydraulisk nettmodell og slukkevannskart jfr. hovedplan vann	Er ikke gjort. Burde vært gjort.	0	150 000
6810	Kjøpstad vannverk styrket vannbehandling jfr. hovedplan vann	Er ikke prioritert i 2026.	0	200 000

6812	Ny vannkilde - prøvetakingsprogram jmf. hovedplan vann	Disse midlene overføres til 6814 – ny drikkevannskilde grunnvann.	0	800 000
6813	Tøa vannverk - styrket vannbehandling jf. hovedplan vann	Er ikke prioritert i 2026.	0	130 000
6814	Utvidelse av membranfilteranlegg Inndyr vannverk jf. hovedplan vann	Dette prosjektet ble utsatt da det er gjort to større forsøk med ulik vasking av det anlegget vi har i dag. Dette har ikke gitt de resultatene vi hadde håpet, og utskifting av filter må antageligvis gjennomføres i 2026.	0	1 600 000
6817	Ny drikkevannskilde - Grunnvann	Det er gjennomført et større geologisk/ geofysisk undersøkelse av muligheten for grunnvann som ny hoved-drikkevannskilde for Gildeskål kommune. Svartdalen, Jelstad og Skaugvoll er undersøkt, og med meget lovende resultater for alle lokalitetene. Det er avsatt 2,75 mnok kroner for 2026 til 2028 for å følge dette forprosjektet videre.	333 687	0
6911	Tetting demning Lauv vatnet	Det er innhentet en geologisk rapport. Rapporten viser at det på grunnlag av geologien er svært vanskelig å skulle kunne foreta en tetting av Lauv vatnet som drikkevannskilde.	16 200	0
7007	Sikker drift IKT	Ikke ferdigstilt. Hoved leveransene er gjennomført, men enkelte tiltak gjenstår, og vi avventer fortsatt svar/avklaringer fra leverandør før prosjektet kan lukkes. Prosjektet planlegges videreført og ferdigstilt i 2026, og resterende midler benyttes til dette.	4 944 504	5 757 000
7008	Egenkapitaltilskudd - KLP	Som medlem i KLP er kommunen også eier i selskapet. Som følge av at forpliktelser øker, må også egenkapitalen styrkes. Eierne får da krav om innbetaling av egenkapitaltilskudd (ikke tilsvarende i Statens pensjonskasse – her er staten garantist for forpliktelsene). I 2025 ble det innbetalt 0,939 mnok i egenkapitaltilskudd finansiert fra ubundet kapitalfond.	939 034	900 000
8000	Investeringer Gildeskål Kirkelige Fellesråd	Tilskudd til ekstraordinær nedbetaling av lånet som ble tatt opp for å dekke investeringsutgifter til brannsikring kirkebygg. Det er budsjettert med 1 mnok i 2024 og 1 mnok i 2025 til innfrielse av dette lånet slik at en får redusert kapitalkostnader som belaster driften årlig.	1 000 000	1 000 000

Startlån: Det ble innvilget og utbetalt startlån for 3,5 mnok i 2025, og det ble betalt 2,7 mnok i avdrag på Husbanklånene. Kommunen mottok 3,8 mnok i avdrag på Startlånene.

Overføring fra drift og avsetning til ubundet kapitalfond: I henhold til handlingsregelen fra *Økonomi- og finansreglement* kapittel 6.2 skal 1/3 del av avkastningen på finansielle instrument overføres til ubundet investeringsfond. Resterende 2/3 deler skal avsettes til disposisjonsfondet. Av den totale avkastningen på 28,1 mnok er det avsatt 9,4 mnok til ubundet investeringsfond og 18,7 mnok til disposisjonsfond. Gevinst på egenkapitalbevis i Gildeskål Sparebank på 0,7 mnok ble disponert i 1. tertial 2025.

6 Oppsummering av analysen

Gildeskål kommune har i 2025 lagt fram et årsregnskap med et negativt netto driftsresultat på 9,1 millioner kroner, men dette er 13,5 millioner bedre enn det som var budsjettet. Brutto driftsresultat er også negativt, noe som skyldes at driftsinntektene er lavere enn driftsutgiftene. Etter interne finanstransaksjoner ender resultatet på null, og investeringsregnskapet er avsluttet i balanse.

Kommunens disposisjonsfond er redusert med 21 millioner kroner og har en saldo på 68,3 millioner, mens det ubundne investeringsfondet er redusert med 6,8 millioner og har en saldo på 214,7 millioner. Kommunen har mottatt betydelige inntekter fra havbruksfondet, men det er store svingninger fra år til år, og avhengigheten av slike inntekter er tydelig.

Det er en stor tverrpolitisk vilje til å opprettholde gode tjenester, men de driftsmessige konsekvensene av satsingene slår inn i budsjettet for 2026. Kommunedirektøren har satt i gang prosjektet «Godt Nok» for å revitalisere arbeidet med økonomisk bærekraft og planlegger konkrete tiltak for budsjettarbeidet i 2027.

Kommunen har økt lånegjeld, med to nye lån opptatt i 2025, og samlet lånegjeld er nå på 423,1 millioner kroner. Avdrag og renteutgifter er høyere enn budsjettet, og det er betalt avdrag på 17,1 millioner og renter på 20,1 millioner i løpet av året.

Likviditeten er god, med 347,8 millioner kroner i ledig likviditet ved utgangen av året, og avkastningen fra porteføljen har vært høyere enn budsjettet. Kommunen har en resultatgrad som varierer fra år til år, og det er viktig å opprettholde et positivt netto driftsresultat for å kunne håndtere uforutsatte hendelser og investeringsmuligheter.

Samlet sett har kommunen utfordringer knyttet til avhengighet av frie midler og inntekter fra havbruksfondet, økende lånegjeld og behov for fortsatt økonomisk bærekraft. Resultatene for 2025 er akseptable i lys av budsjett, men det er nødvendig med tiltak for å sikre langsiktig økonomisk handleevne og stabilitet.

7. Likestilling

Gildeskål kommune har 254 fast ansatte (heltid og deltid). Av disse ansatte er 198 kvinner og 56 menn. Det vil si at vi har 77,95% kvinner fast ansatt i organisasjonen.

Tall hentet fra Statistisk sentralbyrå og Barne- ungdoms og familiedirektoratet viser at den nasjonale kjønnsfordelingen i offentlig sektor ligger på ca. 70% kvinner og 30% menn. Gildeskål kommune har altså en større prosent kvinnelige ansatte enn den nasjonale statistikken.

Plan og samfunn skiller seg litt ut, som det eneste virksomhetsområdet hvor det arbeider flere menn enn kvinner. Fellestjenester på den andre siden, er en ren kvinnearbeidsplass. De to største virksomhetsområdene (Helse/omsorg og Familie/oppvekst/kultur) ligger godt over landsgjennomsnittet når det gjelder andel kvinner.

Litt interessant er det å se at ved heltidsstillinger har vi 72% kvinner mens innen deltidsstillinger er andelen kvinner nesten 90%.

Kommunedirektørens strategiske ledergruppe består av kommunedirektør og fire kommunalsjefer, to menn og tre kvinner.

Som offentlig aktør arbeider Gildeskål kommune kontinuerlig med tanke på likestilling og diskriminering i det daglige arbeidet. Ved rekruttering av nye ansatte har Gildeskål kommune en standard tekst i alle annonsetekstene med fokus på likestilling og diskriminering: «Vi oppfordrer kvalifiserte til å søke uansett alder, kjønn, funksjonshemming eller kulturell bakgrunn».

Gildeskål kommune vil også fremover ha oppmerksomhet på likestilling i rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår og utvikling av ledelse. Kommunen arbeider for et inkluderende arbeidsmiljø der alle ansatte har like muligheter uavhengig av kjønn, alder, funksjonsevne eller bakgrunn. Likestilling sees i sammenheng med arbeidet for godt arbeidsmiljø, nærhet og kvalitet i tjenestene.

8. Personal og organisasjon

Antall ansatte viser hvor mange personer som er ansatt i kommunen, mens årsverk viser samlet arbeidsomfang målt i heltidsstillinger. En ansatt er et faktisk menneske som er ansatt i kommunen, uavhengig av stillingsstørrelse. Antall ansatte sier hvor mange personer vi har ansatt, ikke hvor mye arbeid som utføres. Mens et årsverk er et mål på arbeidsmengde, ikke personer. Ett årsverk er arbeid tilsvarende en fulltidsstilling i ett år (en 100% stilling er 1,0 årsverk, en 50% stilling er 0,5 årsverk).

254 fast ansatte utgjør 205,4 årsverk pr 31.12.2025. Årsverkene fordeler seg slik på de ulike virksomhetsområdene i kommunen:

Virksomhetsområder	Ant. faste årsverk 2025	Andel % 2025
Kommunedirektør og Fellestjenester (NAV er ikke med lengre)	11	5%
Familie, oppvekst og kultur	81,8	40%
Helse og omsorg	88,4	43%
Plan og samfunn	24,2	12%
Totalt	205,4	

9. Sykefravær

Det totale sykefraværet for alle ansatte i Gildeskål kommune i 2025 var på 9%,

det er en reduksjon fra 10,2% året før.

Tabellen under viser hvordan utviklingen av det totale sykefraværet har vært de siste 3 årene, fordelt på tjenesteområdene.

Tjenesteområde	2023	2024	2025
Helse og omsorg	12,6%	11,8 %	11%
Fellestjenester	2,3%	2.2 %	5,7%
Plan og samfunn	12%	7,7 %	10%
Familie, oppvekst og kultur	9,1%	10,1 %	7,7%
Totalt Gildeskål kommune	10,6	10,2 %	9%

Tabell 3 - Totalt sykefravær de siste 3 år.

Sykefraværet i Gildeskål har hatt en positiv utvikling de siste årene.

For to år siden fastsatte utvidet ledergruppe et mål om at vi skulle jobbe oss ned til et totalt sykefravær på 9%,

og det klarte vi altså i 2025.

Oversikt over hvordan sykefraværet fordeler seg på kort- og langtidsfravær fins i tabellene under.

Langtidsfraværet har gått ned og korttidsfravær har gått opp.

Tjenesteområde	2023	2024	2025
Helse og omsorg	3,1%	2,2%	2,6%
Fellestjenester	1,3%	2%	2,1%
Plan og samfunn	2,5%	1,5%	1,4%
Familie, oppvekst og kultur	2,2%	1,8%	2,6%
Totalt korttidsfravær Gildeskål Kommune	2,5	2%	2,4%

Tabell 4 - Korttidsfravær 1-16 dager

Tjenesteområde	2023	2024	2025
Helse og omsorg	9,4%	9,6%	8,4%
Fellestjenester	1%	0%	3,6%
Plan og samfunn	9,5%	3,8%	8,6%
Familie, oppvekst og kultur	6,4%	7,8%	5,1%
Totalt langtidsfravær Gildeskål kommune	8,1%	8,2%	6,8%

Tabell 5 - Langtidsfravær over 16 dager

10. Måloppnåelse

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 «samfunnsplan» ble vedtatt 19.10.2021. Gildeskål kommunes ny folkevalgte etter kommunevalget 2023 valgte å videreføre denne for inneværende kommunestyreperiode, da den ble vurdert å være tilstrekkelig i forhold til kommunens behov. En revidering av kommunens samfunnsdel, vurderes å være sannsynlig etter valget i 2027.

Hovedhensikten med samfunnsplanen er å representere den langsiktige politiske planlegging og

målsetninger for å bidra til en fremtidsrettet samfunnsutvikling for en selvstendig, Gildeskål kommune.

Samfunnsplanen har et tolvårsperspektiv. Budsjett og økonomiplanen representerer den løpende operasjonaliseringen av samfunnsplanen i påfølgende år – og for de nærmeste fire år.

Kommunedirektøren mener at vedtatt budsjett 2025-2028 også er godt forankret i de ambisjoner som speiles i kommuneplanens samfunnsdel. Og representerer godt de prioriteringer, satsingsområder, konkrete målsetninger, og strategier som er bærende for den gjeldende samfunnsplanen.

Kommunen arbeider fortsatt med å systematisere – dokumentere og informere i tilstrekkelig grad for å sikre at vi er i tråd med de kravene som ligger i den sist gjeldende kommunelov.

Kommunen og de ulike tjenesteområdene har i 2025, utvikler stadig de operasjonelle arbeidet for å realisere hovedmålsetningene i kommunens samfunnsplan, ” Sammen skaper vi fremtiden”, ” Like muligheter til gode liv for alle”, ” Robuste tettsteder”.

Kommunedirektøren mener arbeidet preges av kontinuitet og med fokus innen alle tjenesteområder. Gildeskål kommune gir gjennom årsmeldingen for 2025, en mer detaljert beskrivelse for alle våre tjenesteområder. Kommunen har en målsetning om å få til en forenklet målstyring, og mer kvalitativ rapportering på måloppnåelse fra 2027.

Oversikten under viser et utdrag av målene i den reviderte samfunnsplanen, handlingsdel av kommuneplan, budsjett og økonomiplan 2025-2028 - og noen utvalgte kommentarer i forhold til kommunens arbeid i forhold til målsetningene i 2025:

Mål	Arbeidet i 2025 måloppnåelse/utfordringer og vurderinger
Sammen skaper vi fremtiden	<p>Kommunen har i perioden 2022-25 aktivt søkt og fått tilsagn om statlige midler til utbygging av digital infrastruktur, både fiber bredbånd og mobiltelefoni. Utbyggingene i Sørfjorden og Arnøya, og i all vesentlighet på Sandhornøy ble fullført i 2025. Dette gjaldt midlene tildelt i 2022-23. Bruken av disse midlene er rapportert til Nordland Fylkeskommune i desember 2025. En del etterarbeid og klager innbygger er fortsatt i arbeid i begynnelsen av 2026. Dette er klager som ikke er rettet mot kommunen, men utbygger. Midlene tildelt i 2024 og 2025, har ulike datoer for fullføring. Styrking mobil Jelstad, sommeren 2026. Samt de to seneste prosjektene bredbånd, i Nordfjorden nord og Sandhornøy øst, i 2027.</p> <p>Utviklingen i sykefraværet i Gildeskål kommune viste en positiv trend i 2025, og er nå nærmere 9 % for hele organisasjonen. Det er spesielt gledelig å se at fraværet innen sektorer med stor risiko for slitasje over tid er på nedadgående (oppvekst og helse). Kommunen har en nedgang på noe over 1% fra 2024 til 2025. Kommuneorganisasjonen jobber systematisk med nærvær både på overordnet nivå, gjennom IA dagene, og på tjenestemråde nivå.</p> <p>Fellestjenestene har gjennom hele 2025 arbeidet spesielt med å implementere ytterligere digitale løsninger for å rasjonalisere tungvinte manuelle løsninger. Kommunen har blant annet i 2025 anskaffet (implementert i 2026), ett leder dashboard, for å bedre oppfølging av sykemeldte og hvor ledere får tilgang systematiserte og løpende oppdaterte fraværdata som bør styrke arbeidet ytterligere.</p> <p>Arbeidet med intern kontroll har fortsatt inn i 2025, og kommunens interne kontroll system blir stadig utvidet til å inneholde alle elementer både lov og det praktisk er nødvendig for oss å ha.</p> <p>Digitaliseringsarbeidet i kommunen har også hatt fokus i 2025. Det gjelder videreføring av arbeidet med sikkerhetsarkitekturen, og arbeidet med implementering av digitale løsninger. Arbeidet med innfasing av velferdsteknologiske løsninger har et løpende fokus. Dette er helt nødvendig i forhold til de nasjonale utfordringene med arbeidskraft. Det er tatt i bruk mange nye løsninger innenfor fellestjenestene for å forenkle, og rasjonalisere kommunens støttetjenester. Det er også påbegynt et arbeid med å digitalisere alle papirarkiver i forhold til byggesak er påbegynt. Dette vil på sikt gjøre byggesaksbehandling raskere og mer effektivt. Kommunen har også i løpet av 2025 fått på plass et eksternt personvernombud, i forhold til personvern.</p> <p>Ny organisering av helse og omsorg er i stor utstrekning ferdigstilt i 2025, hvor blant annet vedtaket om å etablere et tildelingskontor ble påbegynt. Tildelingskontoret skal gjøre at tjenestetildelingen innen helse og omsorg blir så rettferdig som mulig i fremtiden. De</p>

har også en rolle å kalibrere omfanget tjenester og den løpende kapasiteten til tjenesteområdet Helse og Omsorg. Det må fortløpende arbeides med å ruste organisasjonen i forhold til de utfordringsbilder vi står i nå og fremtidig, spesielt knyttet til bemanning.

Kommunen har etablerte FNs bærekrafts mål i samfunnsplanen, og i stadig større grad har vi fått disse implementert og synlig i saksbehandlingen i 2025.

Rekruttering er en stor nasjonal utfordring for kommune Norge slik beskrevet i budsjettene 2024,2025 og 2026. Kommunen gjør det den makter innenfor de ressursrammer vi har for å med å forbedre arbeidet vårt med rekruttering innenfor alle sektorer.

Arbeidet med rehabilitering av kommunehuset har i 2025, fått gjennomført arbeidet med å dreneringen. Arbeidet med den videre rehabilitering skal være tilstrekkelig for å imøtekomme lovkrav (universell utforming mv), men nøktern.

Arbeidet med det systematiske beredskapsarbeidet har blitt viet stort fokus i 2025. Fra 1. januar 2026, har kommunen i vertskommune samarbeid med Meløy, etablert en egen stilling for beredskapsarbeidet. Det er ingen tvil om at dette området stadig tar betydelig plass i organisasjonen, da forventningen til kommunene er økende for scenarier i det øvre krisespekter (hybride sikkerhetstrusler og krig). Kommunedirektøren etterlyser likevel statlige ressurser til dette arbeidet, både når det gjelder arbeidskraft og finansiering. Dette er blitt et betydelig utvidet arbeidsområde for kommunene uten noen form for finansiering.

Like muligheter til gode liv for alle

Skole-/barnehagemiljø: Revidering av handlingsplan for trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Det er gjort en del endringer og presiseringer samt at maler for aktivitetsplaner og evaluering av disse er oppdaterte etter gjeldende regelverk. Det er gjort tiltak i forbindelse med sikring av at alle som jobber i skoler og barnehager, ikke bare lærere, barnehagelærere og fagarbeidere, skal være oppdaterte på handlingsplikten når det kommer til å varsle ved mistanke om at det er noen som ikke har det bra. Dette gjennom blant annet å utarbeide veiledere som alle mottar når de begynner å jobbe ved skolen/barnehagen eller er vikarer. Skolene og barnehagene jobber for et godt å trygt barnehage- og skolemiljø kontinuerlig og utviklingsrettet, med handlingsplanen som utgangspunkt. Inneværende skoleår har vært et rolig år så langt, det er færre aktivitetsplaner og lederne melder om godt skole- og barnehagemiljø. Resultater fra blant annet elevundersøkelsen vil være en indikator i de kommende år på om tiltakene det jobbes med har ønsket virkning.

Oppvekst har hatt fokus på å utvikle en bedre vurderingspraksis. Dette arbeidet fortsetter også i 2026. Det er forventet at vi skal kunne se resultater av dette i løpet av de neste to årene. Vi kobler

nå på tiltak i forbindelse med oppfølgingsordningen som en naturlig fortsettelse på dette arbeidet. Rektorene følger opp arbeidet ute på sine skoler.

Det jobbes helhetlig og koordinert for våre barn og unge: De tverrfaglige teamene fungerer godt. PPT har ingen venteliste og har dermed i betraktelig større grad kunne bidra mer systemrettet og forebyggende ute på enhetene. Vi har fremdeles et høyt antall elever med enkeltvedtak om ITO (individuelt tilpasset opplæring), men med muligheter for større vektlegging av tilpasninger innenfor det ordinære opplæringsløpet forventes antallet å gå ned de neste årene.

I 2025 valgte Gildeskål kommune å takke ja til å være med på «oppfølgingsordningen» i regi av Udir/Statsforvalter. Dette skal styrke kommunens kompetanse og kapasitet slik at man etter hvert kan oppnå bedre resultater. De målsettinger som nå settes er i tråd med det arbeidet som allerede er i gang, men deltakelse i oppfølgingsordningen gir kommunen tilgang til ressurser og veiledning utover det ordinære. Ordningen er tre-årig og det knyttes forventninger til utvikling i positiv retning. Gildeskål kommunes skoler har etter en bred medvirkningsprosess kommet frem til følgende målsetting: I Gildeskålskolen har vi høy kvalitet på opplæringen med gode klasseledere, tydelig struktur på undervisningen og gode læringsplaner. Vi skal spesielt ha fokus på lesing.

I 2025 mottok kommunen skjønnsmidler for å prøve ut digital fjernundervisning i fremmedspråk/fordypningsfag og vi har nå elever på 8.trinn som tar spansk og engelsk fordypning på tvers av skoler i kommunen. Ordningen skal fortløpende evalueres og fra nytt skoleår 2026 skal nye elever inn i ordningen, da også muligens med elever fra andre kommuner som er med i prosjektet.

Flyktninger: Kommunen tok imot alle de flyktninger de var anmodet om å ta imot. Stort fokus på sysselsetting og høy grad av samarbeid på tvers av fagområder.. Vi ble kåret til den kommunen med nest høyest andel flyktninger i arbeid. Best i Nord-Norge.

For å få flere folk til å benytte seg av de aktiviteter og arrangementer kommunen og andre tilbyr har avdelingen gått inn for å bedre markedsføring og bedre transport. Ny innbyggerapp er et av tiltakene her og «Minibussen» for ungdom et annet.

Kommunen har gjennomført og/eller vært støtte for ulike arrangementer i 2025. Det har vært gjennomført et allsidig og omfattende tilbud på ulike arenaer, eksempler som kan nevnes er Olsok, ungdomskonsert, friluftskonsert osv.

Kommunale kulturmidler har i stor grad vært brukt til å fremdyrke lokale aktører og talenter, noe som er i tråd med avdelingens målsetting.

Kulturområdet har vært med på å støtte opp om tettstedsnær utvikling, for eksempel Heen-eiendommen, BUA, kirkestedet ol.

Velferdsteknologi

Nytt anbud er klart for velferdsteknologi, og avtale med leverandør Vakt og alarm kom på plass mot slutten av 2025. Kommunen har tatt initiativ til samarbeid med flere Saltenkommuner om dette anbudet med bistand fra Digipro Helse. Nytt moderne sykesignalsystem på Gibos med mulighet for påkobling av velferdsteknologi er det første som blir prioritert i 2026. Dette arbeidet er viktig i tråd med å møte de fremtidige utfordringer med flere brukere og utfordringer knyttet til arbeidskraft. Kommunen har takket ja til å være med på digital hjemoppfølging som et prøveprosjekt i 2026. Bodø kommune er vertskommune. Dette finansieres med midler i regi av Helsefelleskapet.

Helseberedskap

Tjenesteområdet har arbeidet med å få på plass en helseberedskapsplan. Alle avdelinger har hatt dette som tema og jobbet med risiko og sårbarhetsanalyser. Dette også som en del av hvordan vi skal møte fremtiden.

Tjenesteområdet Plan og samfunn har i 2025 hatt et bredt og sammensatt ansvarsområde som omfatter kommunal planlegging, byggesaksforvaltning, samfunnssikkerhet og beredskap, bolig- og stedsutvikling, samt forvaltning av kommunale arealer, eiendommer og teknisk infrastruktur. Arbeidet har vært tett koblet til kommunens overordnede mål, vedtatte planer og økonomiske rammer, og har i stor grad vært politisk forankret gjennom behandling i Plan- og eiendomsutvalget og Kommunestyret.

Planarbeid og arealforvaltning

I 2025 har Plan og samfunn hatt betydelig aktivitet innen reguleringsplanlegging og arealforvaltning. Det er igangsatt revisjon av flere sentrale reguleringsplaner, herunder revisjon av reguleringsplan for **Inndyr havn og Øya**, samt oppstart av revisjon av reguleringsplan for **Vågsosen**. Disse planarbeidene er viktige for videre utvikling av tettsteder, næringsarealer og havneområder, og legger til rette for både offentlig og privat utvikling.

Plan- og eiendomsutvalget har i tillegg behandlet et betydelig antall dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven. Sakene har omfattet både bolig-, fritids- og næringsformål, og har krevd grundige faglige vurderinger knyttet til arealbruk, naturfare, landskap og overordnede planføringer.

Samfunnssikkerhet, naturfare og beredskap

Samfunnssikkerhet og naturfare har vært et viktig tema i 2025. Det er gjennomført politisk behandling av sak knyttet til **rasfare i**

Storvik havn, der det ble innhentet geologfaglig vurdering for å avklare risiko og handlingsrom for videre utvikling av området. Arbeidet har bidratt til økt kunnskap om grunnforhold og naturfare, og gir et bedre grunnlag for framtidige plan- og utbyggingsbeslutninger.

Plan og samfunn har også hatt ansvar for å følge opp beredskapsrelaterte problemstillinger, herunder arbeid som berører kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsvurderinger. Flere av sakene har vært behandlet som orienterings- eller forberedende saker i politiske organ, med sikte på videre oppfølging i plan- og budsjettarbeidet.

Vann, avløp og teknisk infrastruktur

I 2025 har Plan og samfunn fulgt opp **Hovedplan vann 2025–2035**, som ble vedtatt av kommunestyret i desember 2024. Oppfølgingen har blant annet omfattet politisk behandling av prioriteringer knyttet til investeringstiltak, fornying av ledningsnett, sikring av vannforsyning og behov for geotekniske undersøkelser. Arbeidet med hovedplanen har hatt tett kobling til budsjett og økonomiplan, og har bidratt til å tydeliggjøre både kortsiktige og langsiktige behov innen vann- og avløpssektoren. Dette gir kommunen et bedre styringsgrunnlag for videre investeringer og drift.

Eiendom, havner og offentlige arealer

Forvaltning og utvikling av kommunale eiendommer, havner og offentlige arealer har vært en gjennomgående del av arbeidet i 2025. Flere saker har vært behandlet både i planutvalg og kommunestyre, ofte med kombinasjon av planfaglige, økonomiske og strategiske vurderinger. Arbeidet har hatt som mål å sikre god bruk av kommunens eiendomsmasse og legge til rette for framtidig utvikling og verdiskaping.

Robuste tettsteder

«Bosted Gildeskål» med målsetningene om å gjøre Gildeskål samfunnet har hatt økt aktivitet etter tilsetningen av prosjektleder i august 2025. Arbeidets prosjektplan ble vedtatt i oktober 2024. Målsetningen er ikke i første omgang et kommunalt forvaltningsprosjekt, men et fellesprosjekt for å samle så mange samfunnskrefter som mulig (næringsliv, frivillige, innbyggere, idrettslag mv.) for å øke bo-lev- og bli lyst i kommunen vår. Mange aktiviteter er gjennomført i 2025, kommunedirektøren kommer med egen sak om status i arbeidet våren 2026.

Arbeidet med en revidert «Bolig politisk Plan» ble fullført høsten 2025, og er en ambisiøs plan hvor kommunen søker ut å realisere ulike typer boliger, både for de kommunen selv har ansvaret for, men også generell boligbygging. Planen omfatter bl. annet en

	<p>satsing på omsorgsboliger, og eldre boliger. Det omfatter også andre bruker grupper, som rus og psykiatri, og andre med offentlig krav til bolig. Det er bestemt igangsatt en dialog med næringsaktører våren 2026.</p> <p>Plan og samfunn har i tillegg arbeidet med flere saker som knytter seg til stedsutvikling og kommunale eiendommer, blant annet videreutvikling av Heen-eiendommen. Disse sakene er sett i sammenheng med kommunens overordnede utviklingsprosjekter og strategier, herunder arbeidet med å styrke Gildeskål som bosted og lokalsamfunn.</p> <p>Det er påbegynt arbeid med å etablere to nye tomannsboliger Sør-Arnøy. På Inndyr er det under oppføring fire nye leiligheter i tilknytning på kommunal tomt i sentrum. Boligene er ferdig i mars 2026.</p> <p>Arbeidet med ny hovedplan vann og avløp, har gjennomført grunnboringer i tråd med planen for å vurdere om det finnes grunnvannsforutsetninger for å øke kapasiteten i dagens nett. Prosjektet har til målsetning med å se hvordan Gildeskål samfunnet kan sikres en tilstrekkelig og kvalitetsmessig god vannforsyning i fremtiden.</p>
<p>Et allsidig næringsliv</p>	<p>Generelt har kommunen i stort en positiv utvikling av sitt private næringsliv også i 2025. SNU har også revidert sin næringsplan og forankret denne i kommunestyret i 2025. Den inkluderer også nå en rolle for SNU i arbeidet med «Bosted Gildeskål».</p> <p>Prosjektet med kirkestedsprosjektet har fortsatt hele 2025, ny reguleringsplan blir slutt behandlet våren 2026. Det videre arbeidet ble vedtatt i desember 2025, og det vil være en «fot i bakken» i prosjektet i juni 2026, for å gjøre en realitetsvurdering om realismen i prosjektets hoveddeler, museum og hotell.</p> <p>Arbeidet med pilegrimsleden, har gått fremover og det er nå sannsynlig at denne kan sendes våren 2026. Samt å se hvordan vi i en reiselivssammenheng kan ha en funksjonell mellomløsning for reiselivet, mens det fortsatt arbeides for 2026.</p> <p>Reiselivslaget har fortsatt sitt arbeid målrettet med informasjons arbeid, og tilrettelegging i forhold til parkeringsarealer. Reiselivslagets arbeid vil i 2026 innarbeides i kommunens arbeid med destinasjonsledelse.</p> <p>En felles masterplan for reiseliv har blitt sluttbehandlet i 2025. Arbeidet med å se på muligheter for å legge til rette for etableringer knyttet til kraftkrevende industri har fortsatt i 2025 – i tråd med samfunnsplan- og næringsplan. Dette arbeidet har så langt ikke medført etableringer.</p>

På lag med naturen

Kommunens planverk må i større grad etablere egne målsetninger og tiltak for å bidra i miljø og klima arbeidet. Klima og miljøplan vedtatt i planstrategi, og har blitt utarbeidet i løpet av 2025. Denne vil komme til politisk behandling våren 2026.

Det er ikke etablert noe nye ladere for el-biler i 2025. Det har beklageligvis vært mange problemer med etablerte hurtig ladere i kommunen. Kommunen forsøker å følge opp leverandører i forhold til dette.

NFK har tatt i bruk hybrid båt løsninger i Gildeskål bassenget. Det er likevel en erkjennelse, at materiellet også i 2025 har vært preget av svært mange driftsforstyrrelser.

Det er også i 2025 søkt om Enova midler i forbindelse med rehabilitering av bygg.

Det videre arbeidet med rehabiliteringen av kommunehuset vil også se på hvordan vi kan gjøre prosjektet så «Grønt» og energieffektivt som mulig.

Kommunestyret vedtok for budsjett 2025 følgende verbaler i punkt 15 og 16.

«15. Kommunestyret ber om en utredning om økt grunnbemanning i Inndyr barnehage. Hva er kartlagt, og hvilke utfordringer har Inndyr barnehage som gjør at de ønsker økt grunnbemanning. Er dette et problem for bare Inndyr barnehage eller gjelder dette hele kommunen? Hva ligger i kostnadene som er knyttet til tiltaket som ikke er funnet plass til i budsjettet? Svar ønskes til kommunestyret senest kommunestyremøtet juni 2025.»

Dette ble vedtatt i egen sak i kommunestyret 24.06,2025:

«Inndyr barnehage styrkes med 2 stillinger utover minimumsbemanning. Økt grunnbemanning gjøres som et prøveprosjekt over 2 år, og evalueres våren 2027.»

Vedtaket ble gjort med følgende begrunnelse:

«Målsetting for økt grunnbemanning vil være å se på praksisen slik den er i dag, skape felles forståelse for hva økt bemanning betyr for pedagogisk kvalitet, utforskende dialoger for å forbedre praksis, samt utvikle en felles «beste praksis» som bidrar til kvalitet i barnehagetilbudet. Konkret vil ei økt grunnbemanning knyttes til følgende:

- Tid og kvalitet på utviklingsarbeid
- Innføring av tiltak fra planen «Gildeskålbarna – vårres felles ansvar»
- Praktiske oppgaver som frigjør tid til å være mest mulig sammen med barna»

Etter kommunestyrets vedtak om økt grunnbemanning i Inndyr barnehage ble det utlyst to stillinger høsten 2025. Den ene, en fagarbeiderstilling, førte til ansettelse i november 2025, med oppstart 1.februar 2026. Pedagogstilling er pr. april 2026 utlyst for 3. gang. Her må det gjøres en vurdering av om denne skal omgjøres til fagarbeiderstilling.

«16. Administrasjonen gjennomfører i 2025 en kartlegging av status og behov for veilys med særlig fokus på skoleveier for barn og unge. Behov kartlagt bygges inn i neste revidering av økonomiplanen.»

Det ble gitt en orientering til Planutvalget i deres møte i 18. november 2025 med bakgrunn i overordnet arbeidsdokument vei 2026 til 2030. Status for veilys i kommunen var en del av denne gjennomgangen. Kommunen har søkt om midler for 4 tiltak, og fikk i 2025 tilskudd til to av disse. Det vil være behov for kommunal finansiering dersom tiltakene skal gjennomføres. Denne saken er ikke gått videre i politikken.

11. Internkontroll

Kommunelovens § 25-1 krever at kommunen skal ha internkontroll med forvaltningens virksomhet, for å sikre at lover og forskrifter følges. Den skal være systematisk, tilstrekkelig, og representere kommunens egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Gildeskål kommune har flere overordnede reglement, rutiner og retningslinjer som er styrende for hvordan kommunen håndterer sin virksomhet. En del av de viktigste dokumentene er listet opp nedenfor.

- Delegasjonsreglement, både politisk og administrativt
- Arbeidsgiverpolitiske retningslinjer og personalregulativer
- Økonomi- og finansreglement
- Innkjøpsreglement
- Eierskapsmelding og -strategi
- Etsiske retningslinjer og varslings og avviksrutiner

Med utgangspunkt i de overordnede styrende dokumenter, har kommunen også i 2025 fortsatt arbeide med å sikre at interne detaljerte rutine- og arbeidsprosess beskrivelser innenfor alle fagtjenesteområdene (skole, helse, plan), og fellesadministrative tjenester. Samt å sikre implementering og bruk.

Internkontrollen har som formål å gjennomføre en risikobasert kontroll på at det er etablert gode rutiner og arbeidsprosesser på viktige områder, at disse etterleves og at avvik og feil avdekkes og håndteres.

Dokumentasjonen av overordnede styrende dokumenter og rutinebeskrivelser har hatt høyt fokus også i 2025, og arbeidet med å sikre at alt blir samlet i vår felles plattform Compilo. I tillegg benyttes det lokale systemer, innenfor flere av tjenesteområdene med spesialiserte behov (Digipro helse, fiks digiorden (KS) mv) De ulike støttesystemene er et hjelpemiddel som beskriver arbeidsoppgavene på de ulike tjenestene og hvordan disse skal utføres.

Gildeskål kommune har per i dag kommet i gang med en risikobasert internkontroll på flere områder.

Det er likevel viktig og riktig å understreke at nivået på dette er ulikt fra tjeneste til tjeneste, både i omfang og modenhet. Det er likevel riktig å si at arbeidet har funnet en kontinuitet i hele organisasjonen.

Bakgrunnen for nåsituasjonen er også at mye av den eksisterende internkontrollen i kommunen har vært basert på krav i tidligere særlovgiving innen helse og omsorg, oppvekst, barnehage mv. Mange av interkontroll-kravene i særlovgivingen er fjernet og den samlede internkontrollen er nå i stor grad hjemlet i kommuneloven.

Internkontroll har fokus i organisasjonen, og den øverste ledergruppen både gjennom kompetanseheving og fokus i utvidede ledermøter. Det har også vært videreført et arbeid med digital sikkerhet, selv om det fortsatt gjenstår oppgaver knyttet til flere områder. Arbeidet med status arbeides det med i alle tjenesteområder, og for å sikre med tiden bedre rapportering til kommunedirektørens nivå og til de folkevalgte. Det vil derfor bli satt søkelys på å i større grad inkludere internkontrollen i tjenesteområdene sine rapportering i forbindelse med tertialrapporteringen til kommunen. og videre til kommuneledelsen.

Når det gjelder økonomiområdet har det også i 2025 vært arbeidet systematisk med gjennomgang av brukeradministrasjon HRM (Human Resource Management) og økonomirådet, med stort fokus på de innebygde internkontrollfunksjonene i økonomisystemene, rapporterings- og analyseprosessen, og systematikken i tertial rapportering- og årsavslutningene. Området er gjenstand for regnskapsrevisjon hvor også etterlevelse og internkontroll er i fokus. Det er ikke rapportert om vesentlige avvik.

Kommunen har også i 2025 tatt i bruk enda flere digitale løsninger innenfor HR og Økonomi, og de disse begynner en å merke gevinsten av i det daglige arbeidet ved at arbeidsprosesser forenkles, men også til at kvalitetssikring av våre tjenesteutøvelser blir enklere.

12. Avviksrapportering

Gildeskål kommune benytter Compilo som avvikssystem. Alle ansatte i Gildeskål kommune har tilgang til Compilo, og har dermed mulighet til å registrere avvik.

Hos oss fordeler vi avvik på 5 ulike kategorier:

- HMS (helse, miljø og sikkerhet)
 - Hendelser og situasjoner knyttet til helse, miljø og sikkerheten til de ansatte.
- Organisasjon/Internt
 - Hendelser og situasjoner knyttet til interne forhold på arbeidsplassen, eks. samarbeid og organisering
- Personvern/Informasjonssikkerhet GDPR
 - Hendelser og situasjoner som angår brudd på personopplysningssikkerheten.
- Tjeneste-tjenestemottaker
 - Hendelser og situasjoner som angår tjenestemottakere, f.eks. elever og pasienter
- Ytre miljø.

Noen avvik kan falle inn under flere kategorier.

Alle HMS-avvik blir gjennomgått i AMU. Våre verneombud skal ha tilgang til HMS-avvik som skrives i det verneområdet de er verneombud for. Hovedverneombud har tilgang til alle HMS-avvik i Compilo.

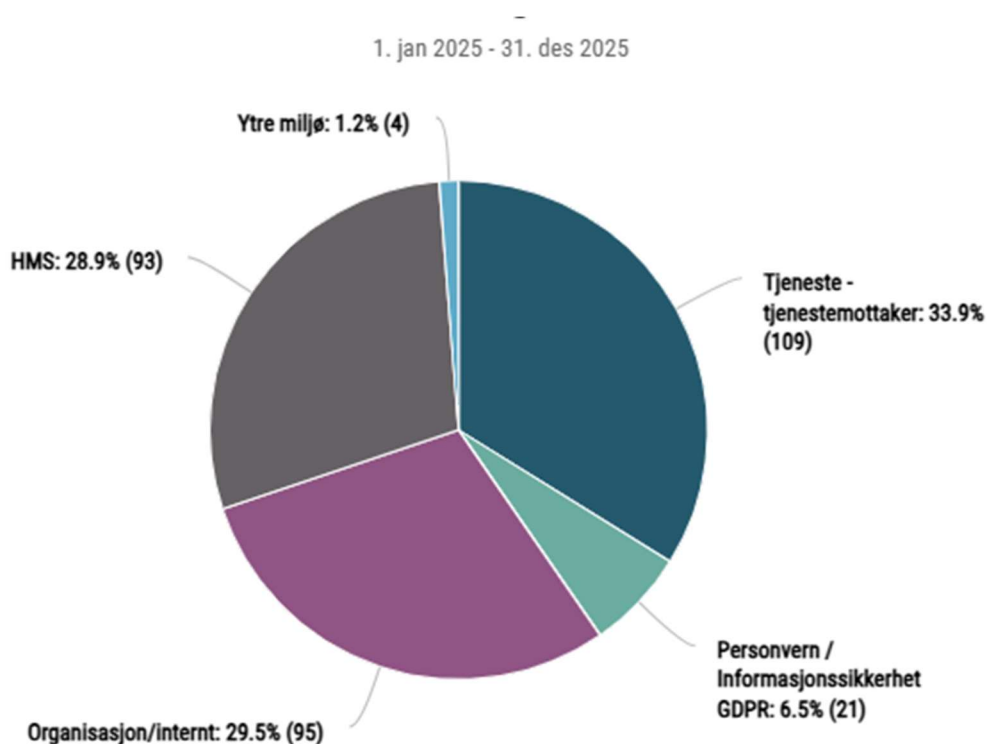
Og alle avvik i kategorien Personvern/Informasjonssikkerhet GDPR fremlegges for vårt personvernombud og rapporteres til Datatilsynet der det skal gjøres.

Hovedregel er at avvik skal behandles av nærmeste leder. Ledere blir informert om avvik i sitt område ved automatisk epost-varsel fra Compilo. Avvik som ikke er behandlet vil være tilgjengelig under fanen behandle helt til de blir videresendt oppover i organisasjonen dersom de ikke behandles. Avvikene følger organisasjonsstrukturen og vil ved manglende behandling ende opp hos Kommunedirektør. Dersom avvikene skal behandles i et annet tjenesteområdet kan kommunalsjefene videresende avvik til andre virksomheter/tjenesteområder.

I hele 2025 ble det til sammen skrevet 273 avvik i Gildeskål kommune. Det er 20 avvik mer enn det som ble skrevet året før.

Fordelt på kategori ser vi at det er tre kategorier som utpeker seg, Tjeneste/tjenestemottaker, Organisasjon/internt og HMS.

Under ser vi fordeling på kategoriene for 2025

avvik fordelt på kategori for 2025 og 2024

Den mest markerte endringen fra 2024 til 2025 er at andelen HMS-avvik er gått opp og at avvik innen tjeneste/tjenestemottaker er gått ned.

Hele 94,9% av avvikene er behandlet og lukket ved utgangen av 2025.

13. Statlige tilsyn

Det er gjennomført følgende statlige tilsyn i 2025

Statsforvalteren: Tilsyn individuelt tilrettelagt opplæring og internkontroll. Tilsyn gjennomført 11. og 12. november 2025. Rapporten er mottatt og påklaget, men svar på klagen ikke mottatt. Svar forventes uke 16 i 2026.

Statsforvalteren: Tilsyn med kommunal beredskapsplikt - 6 oktober 2025. Tilsynet er gjennomført som systemrevisjon, der følgende hovedelementer inngår: gjennomgang av innsendte dokumenter, tilsynsbesøk og utarbeidelse av rapport. Tilsynet er samordnet i og inngår som en del av Statsforvalterens planlagte tilsynsvirksomhet for inneværende år.

Statsforvalteren avdekket 1 avvik under tilsynet i Gildeskål kommune. Per nå mangler kommunen en oppdatert oppfølgingsplan for det helhetlige og systematiske beredskapsarbeidet.

Hovedinntrykk og tilbakemelding etter tilsynet: Administrativ og politisk ledelse i Gildeskål kommune har godt kjennskap til kommunens ansvarsområder innen sikkerhet og beredskap. Kommunen har siden sist tilsyn deltatt aktivt i øvelser og dokumentert evalueringer. Tilsynet avdekket at kommunen har en oppdatert og helhetlig ROS-analyse. Det er gjort grundige vurderinger av relevante sårbarheter og risikoer, der både interne og eksterne aktører har bidratt inn i arbeidet.

Kommunen har også en tilfredsstillende beredskapsplan som ble oppdatert tidligere i år. Beredskapsplanen beskriver litt om evakuering og kommunikasjon, men det anbefales at kommunen utarbeider egne planverk på disse områdene. I tråd med føringene i totalberedskapsmeldingen, har kommunen også vedtatt opprettelse av et felles beredskapsråd for å styrke det lokale beredskapsarbeidet. Det er også utlyst en felles beredskapskoordinatorstilling for Meløy og Gildeskål kommune. Generelt har kommunen et jevnt godt fokus på beredskap. Helse- og omsorgsområdet jobber også godt med beredskap.

Statsforvalteren: Forvaltningskontroll landbruk og reindriftsområdet - 21 mai 2025.

Statsforvalteren i Nordland har gjennomført en forvaltningskontroll av Gildeskål kommunes forvaltning av produksjonstilskudd og avløser tilskudd i jordbruket for søknadsomgangen 2024. Tema for kontrollen har vært kommunens saksbehandling og kontroll.

Det ble registrert 4 avvik etter kontrollen:

1. Habilitet.
2. Kommunens kontrollplan er mangelfull.
3. Kommunen avkorter ikke i tråd med retningslinjer ved feilopplysning.
4. Varsel om stedlig kontroll av produksjonstilskudd og avløser tilskudd har mangler.

Oppfølging.

Funn i tilsynet ble besvart av P&S i brev 19 august 2025. P&S mottok 27 august 2025 følgende tilbakemelding fra Statsforvalteren.

"Viser til kommunens brev av 19.08.2025 med tilbakemelding på iverksatte tiltak etter gjennomført forvaltningskontroll den 21.05.2025. De oversendte dokumenter er gjennomgått, og kontrollen lukkes."

Statens Kartverk: Dokumenttilsyn for arbeider etter matrikkelloven i Gildeskål kommune – varslet om i brev datert 04.06.2025.

Undersøkelsen har omfattet følgende: Hvordan kommunen gjennomfører sakstypene grensejustering og opprettelse av ny matrikkelenhet, belyst ved saksbehandlingen fra det foreligger rekvisisjon til saken er ferdig ført i matrikkelen og arkivert. Alle funn baserer seg på tilsendt dokumentasjon.

Følgende funn er gjort i forbindelse med gjennomgang av tilsendte saker: Kommunen som lokal matrikkelmyndighet skal fra 01.01.2021 dokumentere at landmåler er utpekt, men vedkommende kan være uautorisert fram til overgangsperiodens slutt. Gildeskål kommune har ikke dokumentert utpeking av landmåler for noen av de utlånte sakene.

Utover dette er det funnet avvik i forhold til:

1. Rekvisisjon.
2. Varsel om oppmålingsforretning.
3. Mangler ved protokoll og dokumentasjon for matrikkelføring.
4. Manglende dokumentasjon på måling og beregning.
5. Mangler i forbindelse med avslutning av saken.
6. Generelt manglende kontrollrutiner med føring av matrikkel.

Oppfølging.

Plan og samfunn har jobbet intensivt med rutiner for matrikkelføring etter tilsynet. Sluttrapport fra P&S ble oversendt Statens Kartverk 19. januar 2026. P&S mottok 9. februar følgende tilbakemelding fra kartverket:

"Vi takker for mottatt redegjørelse og plan for lukking av påpekte avvik, med bakgrunn i tilsendt sluttrapport datert 19.01.2026. Mottatt plan og redegjørelse tilfredsstiller våre krav. Tilbakemeldingen fra kommunen er derfor godkjent, og tilsynet avsluttet."

14. Etisk standard

Gildeskål kommune har stort fokus på redelighet, ærlighet og åpenhet i sin forvaltning og politiske virke. Derfor er det kritisk at både folkevalgte og ansatte kjenner på og tar et individuelt ansvar for å etterleve de etablerte etiske retningslinjer kommunen står for, og arbeide aktivt for å nå kommunens etiske målsetninger.

I en tid hvor tilliten til institusjoner og etablerte samfunnsordninger er under press både globalt og nasjonalt, er det viktigere enn noen gang for offentlig forvaltning å sette høye krav til seg selv. Dette

fordi dette er en del av grunnmuren til et fungerende fritt demokrati. Derfor er det kritiske at kommunen som samfunnsinstitusjon, står opp for dette gjennom åpenhet, lojalitet, rettferdighet og en etisk forpliktelse til å bidra med å styrke denne tilliten.

Alle plikter derfor lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglement som gjelder for kommunens virksomhet. Dette innebærer at vi alle er bevisst de organisatoriske etablerte tjenesteveier, respekterer de spilleregler som finnes både for det politiske og administrative nivå, og viser lojalitet til lovlige fattede vedtak selv om man nødvendigvis ikke er personlig enig.

Lederne i kommunens organisasjon har et særlig ansvar, for å følge opp og vise konsistens i oppfølging av brudd på våre etiske standarder. Lederne må også ha en særskilt bevissthet at de gjennom ord, handlinger og lederstil har stor innflytelse på kulturen og normene for adferd i kommunen. Det er viktig at lederne bidrar til at relasjonene til de ansatte, de folkevalgte og kommunens innbyggere bygger på troverdighet, tillitt, lojalitet, respekt, forståelse og medvirkning. Alle ansatte skal være beviste at de danner grunnlaget for innbyggernes tillitt og holdning til kommunen.

Tilfredse og lojale medarbeidere er en forutsetning for en god tjenesteproduksjon. Etiske retningslinjer og etisk bevisstgjøring er et ledd i den samlede innsatsen med det mål at kommunen skal framstå med respekt, og som en attraktiv arbeidsplass med kompetente medarbeidere. Medarbeidere kan komme i situasjoner der de kan bli stilt ovenfor valg som skaper etiske dilemmaer i forvaltningen av samfunnets ressurser. Her stilles det særs høye krav til den enkeltes etiske holdninger i sin virksomhet.

Kommunen har ikke mottatt eller behandlet noen varsel hvor de etiske retningslinjene til kommunen har vært i fokus i 2025.

Gildeskål, 08. april 2026

Geir Mikkelsen

Kommunedirektør